

“”

Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ,
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ:

Көрікті қоғамдық кеңістіктер, қауіпсіздік пен жайлылық шетелде Қазақстанға қатысты оң пікір қалыптастырады. Бұл, әрине, қуантарлық жайт. Дегенмен біз имидж үшін жұмыс істемей, азаматтарымыздың әлеуметтік жағдайын жақсартуды ойлауымыз керек. Басты мақсат – осы. Ел ішіндегі жетістіктер халқымыздың патриоттық сезімін оятады. Өз елін мақтан тұтып, туған жерге пайдасын тигізуге үндейді.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ
ИГІЛІК ПЕ?

6-БЕТ | САРАПТАМА

АВТОРДЫ ЕМЕС,
ШЫҒАРМАНЫ БАҒАЛАЙЫҚ...

7-БЕТ | КІТАПҚҰМАР

№119
(5017)

Бейсенбі
8 қазан
2026 жыл

ASTANA

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ

А Қ Ш А М Ы

1990 ЖЫЛҒЫ 13 ҚАЗАННАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

БЕС ПАЙЫЗДЫҚ НЕСИЕГЕ – ПӘТЕР

Астанада 7 қазанда тұрғын үй-коммуналдық инфрақұрылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы аясында несиеге берілетін тұрғын үй бойынша өтінім қабылдау басталды. Бұл туралы қалалық Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасы мәлім етті.

Тұрғын үй А91 көшесіндегі 36, 36/1, 36/2 және 36/3 үйлерінде орналасқан. Нысандардың кодтары – 10336, 10338, 10339 және 10340.

Өтінімдер 7-19 қазан аралығында Vaspara Market сайтындағы жеке кабинет арқылы қабылданады. Үміткерлерді іріктеу 21 қазанға жоспарланған.

Жалпы 562 пәтер ұсынылады. Оның ішінде: 1 бөлмелі – 166 пәтер; 2 бөлмелі – 276 пәтер; 3 бөлмелі – 80 пәтер; 4 бөлмелі – 40 пәтер.

Тұрғын үйлер 5 қабатты, лифт қарастырылмаған. Пәтерлер таза әрленген күйде беріледі. Тұрғын үйдің 1 шаршы метрінің құны – 332 916 теңге.

Несие бойынша пайыздық мөлшерлеме – 5%, жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі (ЖТСМ) 5,2%-дан 5,8%-ға дейін. Бастапқы жарна мөлшері – 10%-дан бастап.

ЕЛ НАМЫСЫН ҚОРҒАЙДЫ

18-24 қазан аралығында Жапонияның Айти префектурасы мен Нагоя қаласында құрлықтағы пара спортшылар арасындағы ең ірі халықаралық жарыстардың бірі – V Азия Пара ойындары өтеді.

Байрақты бәсекеде Қазақстан ұлттық құрамасының сапында Астанадан 24 спортшы өнер көрсетеді.

Азия Пара ойындарының бағдарламасына спорттың 18 түрі енгізілген. Жарыс барысында 502 медаль жиынтығы сарапқа салынады. Елордалық спортшылар спорттың сегіз түрінен ел намысын қорғап, жекелей және командалық сайыстарда бақ сынаиды.

АВТОБУС ЖЕКЕ КӨЛІККЕ БАЛАМА БОЛА МА?

Елордада 471 мың жеке көлік тіркелген. Жыл сайын олардың саны 25-30 мыңға артады. Күн сайын қалаға шамамен 150 мың автокөлік кіріп-шығады. Мұның бәрі шаһардың көлік жүйесіне салмақ түсіріп, кептеліс тудырады және жылдан жылға экологиялық ахуалды нашарлата түседі. Осы ретте халықтың көп бөлігін жеке көлігінен түсіріп, жаппай қоғамдық көлікке мінгізу мәселесі туындайды. Қала әкімдігі осы мақсатта автобус паркін толықтырып, биылдан бастап рельс үстіндегі көлік желісін іске қосты. Алайда соған сай жеке көлік азайып, автобуска мінетін халық көбейді ме?

ОҚУШЫЛАР САРАЙЫ АШЫЛАДЫ

Астанада 750 орынға арналған жаңа Оқушылар сарайы пайдалануға беріледі.

Ақан сері және С189 көшелерінің қиылысына жақын орналасқан жаңа нысан Республика күніне орай ашылады. Оқушылар сарайы балаларға қосымша білім беру, спортпен айналысу және шығармашылық тұрғыда дамуына арналған орын болады. Мұнда жалпы дене дайындығы, хореография, үстел теннисі және нейрофитнес бойынша сабақтар ұйымдастырылады. Сондай-ақ шахмат кабинеті мен сауықтыру кешені қарастырылған.

Жаңа нысан пайдалануға берілгеннен кейін Сарыарқа ауданының әлеуметтік инфрақұрылымын толықтырып, елорданың балалары мен жасөспірімдерінің дамуы мен бос уақытын тиімді өткізуіне қосымша мүмкіндіктер жасайды.

ВАЛЮТА
БАҒАМДАРЫ

€ EUR/KZT 509.99 \$ USD/KZT 453.65 ₸ RUB/KZT 5.31 ¥ CNY/KZT 67.66

t.me/elordainfo

www.astana-akshamy.kz

Төлен ТІЛЕУБАЙ

ШАҒЫН ҚҰРАМДА КЕЛІССӨЗ ЖҮРГІЗДІ

Тәуелсіздік сарайында елімізге мемлекеттік сапармен келген Оман Сұлтаны Хайсам бен Тариқ Әл Саидты ресми қарсы алу рәсімі өтті. Салтанатты іс-шара барысында Қасым-Жомарт Тоқаев пен Хайсам бен Тариқ Әл Саид бір-біріне ресми делегация мүшелерін таныстырды. Құрмет қарауылы ротасының бастығы рапорт берген соң, Президент оркестрі Қазақстан мен Оманның әнұрандарын шырқады. Бұдан кейін мемлекеттер басшылары шағын құрамда келіссөз жүргізді.

Президент мәртебелі мейманға ілтипат білдіріп, Оман Сұлтанының Қазақстанға жасаған бірінші сапарының маңызды оқиға екенін атап өтті. «Аса мәртебелі Сұлтан, елімізге алғаш рет мемлекеттік сапармен келген Сізді қарсы алу – мен үшін үлкен мәртебе. Мұның тарихи мәні ерекше екеніне сенімдімін. Өйткені бұл елдеріміз арасындағы сан қырлы ынтымақтастықты жандандырып, жаңа деңгейге көтеруге жол ашады. Бұған дейін атап өткендей, өзара ықпалдастықтың әлеуеті мол. Мұны толығымен іске асыру қажет» деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Мемлекет басшысы елдеріміз сенімді серіктеске айналуы үшін барынша күш салатынын айтты. «Қазақстандықтар еліңізге ерекше құрметпен қарайды. Оманға саяхаттап барған азаматтарымыздың қатары қалың. Алайда Маскатты, Оманның басқа да қалаларын көрмеген отандастарымыз бар. Елдеріміз арасында қосымша тікелей коммерциялық әуе рейстері ашылса, барыс-келіс әлдеқайда жандана түсері сөзсіз. Сіздің сапарыңыз аясында Доңға мұнай кен орнына қатысты маңызды келісімге қол қойылғанынан хабардармын. Бұл да қос тараптың өзара қарым-қатынасты ілгерілетуге мүдделі әрі дайын екенін көрсетеді. Мұны ортақ жетістігіміз деп санаймын» деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Оман Сұлтаны қонақжайлық танытқаны үшін Мемлекет басшысына алғыс айтты. «Кейінгі отыз жылдан аса уақыт ішінде қарым-қатынасымыз айтарлықтай ілгерілеп, нығая түсті. Бүгінгі кездесуіміз қол жеткізілген нәтижелерді бекемдеп, екіжақты байланыстарды жаңа деңгейге көтереді. Сапар аясында өзара түсіністік жөніндегі бірқатар келісім мен меморандумға қол қоямыз. Сіздің қолдауыңызбен экономика, саяси және мәдени-гуманитарлық салаларда берік байланыс орнатамыз деп сенемін. Біз екі ел арасындағы барыс-келістің артуына мүдделіміз. Президент мырза, жылы қарсы алғаныңыз үшін тағы да алғыс айтамын. Өзіңізбен жақын арада Маскат қаласында жүздесеміз деп ойлаймын» деді Хайсам бен Тариқ Әл Саид.

ДОСТЫҚТЫҢ БЕРІК ІРГЕТАСЫ

Қасым-Жомарт Тоқаев пен Хайсам бен Тариқ Әл Саид кеңейтілген құрамда келіссөз жүргізді. Келіссөз барысында Мемлекет басшысы Оман Сұлтанына ілтипат танытып, оның Сұлтан ретінде Орталық Азияға алғаш рет сапармен келгенін атап өтті. «Оманды Қазақстанның араб әлеміндегі уақыт тезінен өткен әрі сенімді серіктесі санаймыз. Келесі жылы айтулы дата – Қазақстан мен Оман арасындағы дипломатиялық қарым-қатынастың орнағанына 35 жыл толуын зор мақтанышпен атап өтеміз. Осы уақыт ішінде тату достыққа, өзара құрмет пен қолдауға негіз-

СЕРІКТЕСТІКТІҢ ЖАҢА КӨКЖИЕГІ

5-6 қазан күндері Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың шақыруымен Қазақстанға Оман Сұлтаны Хайсам бен Тариқ Әл Саид мемлекеттік сапармен келді. Жоғары деңгейде өткен келіссөздер барысында тараптар саяси диалогты нығайту, сондай-ақ сауда-экономикалық, инвестициялық және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастықты кеңейту перспективасын талқылады. Сонымен қатар мемлекеттер басшылары қазақ-оман бизнес форумына қатысты. Келіссөздердің ең үлкен нәтижесі – Қазақстан мен Оман бірлескен инвестициялық қор құру туралы уағдаласты. Тараптар Blue City Rixos бірлескен жобасы шеңберінде негізгі шарттар туралы келісімге, геологиялық барлау саласы бойынша стратегиялық ынтымақтастық туралы келісімге қол қойды.

делген серіктестіктің жаңа кезеңі үшін берік іргетас қаланды. Жақында Оман Премьер-министрінің экономикалық мәселелер жөніндегі орынбасары Зиязин бен Хайсам Әл Саид бастаған жоғары деңгейдегі делегацияның Астанаға жасаған жемісті сапары мемлекеттер арасындағы қарым-қатынастың жандана түскенін айқын көрсетеді» деді Қазақстан Президенті. Мемлекет басшысы қол жеткізген уағдаластықтар бауырлас халықтарға айтарлықтай пайда әкеліп, стратегиялық серіктестікті жаңа деңгейге көтеруге ықпал ететініне сенім білдірді. «Келіссөздер қорытындысы бойынша экономикалық ынтымақтастықтың түрлі бағыттарын, соның ішінде энергетика, көлік-логистика, ауыл шаруашылығы, ақпараттық технологиялар, цифрландыру, денсаулық сақтау және басқа да салаларды қамтитын екіжақты келісімдерге қол қоямыз. Бұдан бөлек, серіктестігіміздің басым бағыттарын белгілейтін Бірлескен мәлімдеме қабылдаймыз» деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Президент ортақ жобалардың іске асырылуын оң бағалады. Олардың қатарында «Доңға» мұнай кен орнын игеру, Solidcore Resources компаниясының Павлодар және Солтүстік Қазақстан облыстарындағы кәсіпорындары, Oman Investment Authority бірлескен инвестициялық қоры, сондай-ақ қонақ үй және шипажай инфрақұрылымын дамыту жобалары бар.

Оман Сұлтаны Хайсам бен Тариқ Әл Саид ыстық ықыласпен қарсы алғаны және табысты келіссөз жүргізгені үшін Қасым-Жомарт Тоқаевқа алғыс айтып, қазақ-оман ынтымақтастығының жан-жақты дамып келе жатқанын атап өтті. «Оман Қазақстанмен ықпалдастыққа айрықша мән береді. Соңғы жылдары екі елдің әріптестігі тың серпін алды. Біз мұны құптаймыз. Жоғары деңгейдегі еларалық сапарлар, Бірлескен үкіметаралық комиссия жұмысы ынтымақтастығымызды әлдеқайда нығайта түсуге мүмкіндік береді» деді Оман Сұлтаны. Хайсам бен Тариқ Әл Саидтың

айтуынша, Оман Қазақстанмен энергетика, тау-кен өнеркәсібі, ауыл шаруашылығы, азық-түлік қауіпсіздігі, көлік-логистика, қаржы қызметтері, туризм, технология және жасанды интеллект секілді көптеген секторда инвестициялық ықпалдастықты жолға қоюға айтарлықтай әлеует бар деп санайды. «Біз дербес инвестициялық институттарымыздың, жеке сектор мен арнайы мемлекеттік құрылымдардың мүмкіндіктерін ұштастыратын жобалардың жүзеге асырылуын құптаймыз. Елеулі маңызға ие саланың бірі – көлік байланысы. Ал Оман Шығанақ, Үнді мұхиты, Азия және Африка елдерінің басты нарықтарына төте шығатын теңіз жолдарын қамтамасыз етеді. Бір-бірін толықтыратын осы артықшылықтарымыз екі елдің өсіп-өркендеуіне ықпал етіп, пайдаға кенелтері анық. Сондықтан көлік-логистика саласындағы ынтымақтастықты

нығайтуға, соның ішінде Оман порттары арқылы сауда дәліздерін бірлесе дамытуға және елдеріміздің арасындағы әуе қатынасын жандандыруға ниетіміз» деді Оман Сұлтаны.

Хайсам бен Тариқ Әл Саид Президент Қасым-Жомарт Тоқаевты өзіне қолайлы кез келген уақытта Оманға сапармен келуге шақырды. Келіссөздер қорытындысы бойынша Қасым-Жомарт Тоқаев пен Хайсам бен Тариқ Әл Саид екіжақты қарым-қатынастарды дамытудың алдағы бағыт-бағдарын айқындайтын Бірлескен мәлімдеме қабылдады.

«АЛТЫН ҚЫРАН» ОРДЕНІМЕН МАРАПАТТАДЫ

Мемлекет басшысы Оман Сұлтаны Хайсам бен Тариқ Әл Саидты «Алтын қыран» орденімен марапаттады. Президент Оман Сұлтанының сапары тарихи сипатқа ие екенін тілге тиек етіп, оның екіжақты байланыстарға шын мәнінде серпін беретінін айтты. «Оман – Қазақстанның араб әлеміндегі стратегиялық тұрғыдан маңызды әрі уақыт тезінен өткен сенімді серіктесі. Ынтымақтастығымыз отыз жылдан бері өзара сенім, түсіністік пен қолдау рухында өрбіп келеді. Бүгін Сізбен Астана төрінде жүздесіп, қарым-қатынасымызды елеулі тарихи деңгейге көтергелі жатырмыз. Бұл – Оман Сұлтанының Қазақстанға және Орталық Азияға жасаған алғашқы мемлекеттік сапары. Сондықтан мұны елімізге көрсеткен ерекше сый-құрметіңіз, сондай-ақ қос тараптың сауда-саттық пен өзара мүддеге сай келетін барлық салада ынтымақтастықты нығайтуға ниетті екенін білдіретін нышан деп білемін. Дәстүрлі мұнай мен газ секторын немесе көлік, логистика, цифрландыру, жасанды интеллект сияқты жаңа бағыттарды, сонымен қатар сауда байланыстары мен ауыл шаруашылығы өнімдерін жолға қою мүмкіндіктері жөнінде өзара ақпарат алмасуды осындай маңызды салалардың қатарына жатқызуға болады. Оман сияқты стратегиялық серіктесіміз болғанына қуанамыз. Біз де еліңіздің сенімді әріптесі болуға барынша күш саламыз» деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Мемлекет басшысы екіжақты қарым-қатынасты нығайтуға Сұлтан Хайсам бен Тариқ Әл Саидтің әрдайым ықыласты екенін атап өтті. «Аса Мәртебелі Сұлтан, Сіз айтулы мемлекет қайраткерісіз. Ел басқару ісіндегі көреген ұстанымыңыз бен ұзақ жылдардан бері халқыңызға жасап келе жатқан қалтқысыз қызметіңіз зор құрметке лайық. Қазақстан халқы Сізді ерекше қадірлейді, сонымен қатар Оманды серіктес қана емес, достас әрі бауырлас ел деп атай алатынын мақтан тұтады. Сіздер стратегиялық мақсат қою арқылы мемлекетті гүлдендіріп, дамудың даңғыл жолына түсіруге болатынын дәлелдедіңіздер. Оны адам капиталына инвестиция құю, инновацияларды игеру және келешекке бағдарланған экономика құру қадамдарынан байқауға болады. Oman Vision 2040 бағдарламасы ұлттық болмыс-бітімді, елдің құндылықтары мен дәстүрлерін сақтай отырып, әртараптандырылған, бәсекеге қабілетті және орнықты экономика қалыптастыру жолындағы стратегиялық бағдарларыңыздың дұрыс екенін көрсетеді. Көшелі көшбасшы, бейбітшілік сақшысы әрі парасатты тұлға ретінде Сіз дүние жүзіндегі көптеген жанды, танымал саясаткерлерді тәнті етіп келесіз» деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Содан кейін Президент Оманның аймақтағы тұрақтылықты нығайту, дінаралық диалогты өрбіту және гуманитарлық бас-тамаларды іске асыру ісіндегі рөліне тоқталды. «Түрлі тараптар

арасына дәнекер болып, өзара түсінісуіне талай мәрте ықпал еттіңіз. Осы алғырлығыңыз Оманды өңірлік және халықаралық қатынастарда салмағы бар елге айналдырды. Біз бұл ұстанымды жоғары бағалаймыз. Еліңіз шын мәнінде әділ әрі ешкімге бұра тартпайтын бейтарап мәмілегер саналады. Сіздің тарихи сапарыңыз Қазақстан мен Оман арасындағы екіжақты қатынастар жылнама-сында маңызды кезең ретінде жазылады. Аса мәртебелі Сұлтан, халықтарымыз арасындағы достықты нығайтуға қосқан өлшеусіз үлесіңізді ескеріп, Сізге «Алтын Қыран» орденін табыстау – мен үшін зор мәртебе» деді Мемлекет басшысы.

Хайсам бен Тариқ Әл Саид Президент Қасым-Жомарт Тоқаевты Оман Сұлтандығының ең жоғары мемлекеттік наградасы – Әл Саид орденімен марапаттады.

ЕЛ БАСШЫЛАРЫ АХҚО-НЫ АРАЛАДЫ

Қасым-Жомарт Тоқаев пен елімізге сапармен келген Сұлтан Хайсам бен Тариқ Әл Саид «Астана» халықаралық қаржы орталығын аралап көрді. АХҚО басқарушысы Ренат Бектұров мәртебелі меймандарға орталық жұмысының нәтижелерін таныстырды. Сонымен қатар Қазақстан мен Оман арасындағы инвестициялық-экономикалық қатынастарды одан әрі жандандыру үшін Орталық қандай мүмкіндіктер ұсына алатынына тоқталды. АХҚО ашылғаннан бері Қазақстанға 28 миллиард доллардан астам инвестиция тартқан. Орталықта 90 елден 6600-ден астам компания тіркелген. Екі ел басшыларына ағылшын құқығына негізделген қаржы орталығы юрисдикциясындағы ерекшеліктер, АХҚО-ның қаржы қызметін реттеу комитеттерінің, АХҚО Соты және Халықаралық төрелік орталығының қызметі туралы мәлімет берілді. Бұдан бөлек, Орталықтың исламдық қаржыландыру саласындағы мүмкіндіктері, сондай-ақ тәулік бойы консультациялық қолдау көрсететін AIDA (AIFC Intelligent Digital Assistant) интеллектуалдық ассистенті жайында баяндалды.

ПРЕЗИДЕНТ ҚАЗАҚ-ОМАН БИЗНЕС ФОРУМЫНДА СӨЗ СӨЙЛЕДІ

Оман Сұлтаны Хайсам бен Тариқ Әл Саидтың елімізге мемлекеттік сапары аясында қазақ-оман бизнес форумы өтті. Жиынға екі елдің жетекші компаниялары мен іскерлік топ өкілдері қатысты. Қасым-Жомарт Тоқаев форумда сөйлеген сөзінде өзара сенім мен түсіністік сипатында өткен жоғары деңгейдегі келіссөздердің ашық, объективті әрі шын мәнінде мазмұнды болғанын айтты. Мемлекет басшысы Қазақстан мен Оман арасындағы сауда-экономикалық және инвестициялық байланыстарды ілгерілету үшін тиісті келісімшарт-құқық базасы мен институттық негіздерді күшейту қажет екенін алға тартты. Президент бұл ретте Инвестицияларды көтермелеу туралы келісімнің маңызына тоқталды. Аталған уағдаластық аясында жобаларды іске асыратын инвесторлар анағұрлым түсінікті, ашық әрі сенімді шарттармен қамтамасыз етілген. Сондай-ақ екі елдің іскерлік топтары арасындағы тікелей байланыстарды дамытуға айрықша мән берілді.

Қасым-Жомарт Тоқаев сөз соңында қазіргі уақытта саяси деңгейде қол жеткізілген уағдаластықтарды нақты іске ұластыру және экономикалық байланыстарды қазақ-оман серіктестігінің тірегіне айналдыру басты міндет екенін айтты.

АҚОРДА

ЖАУАПТЫ ҚЫЗМЕТІНЕ
ТАБЫС ТІЛЕДІ

Мемлекет басшысы Халықаралық шахмат федерациясының (FIDE) президенті Тимур Турловты қабылдады. Қасым-Жомарт Тоқаев Тимур Турловты Халықаралық шахмат федерациясының президенті болып сайлануымен құттықтады.

Президенттің айтуынша, бұл Қазақстан мен отандық шахмат мектебінің әлемдік аренадағы абыройы артып келе жатқанын көрсетеді. Мемлекет басшысы еліміз үшін шахматтың орны ерекше екеніне тоқталды. Шахмат спорттың бір түрі болуымен қатар өскелең ұрпақтың зияткерлік әлеуетін дамытудың маңызды тетігі саналады. Соңғы жылдары қазақстандық шахмат мектебі қарқынды дамып келе жатыр. Елімізде спорттың осы түрімен 278 мыңнан астам адам жүйелі түрде айналысады. Қасым-Жомарт Тоқаев Самарқандта өткен Дүниежүзілік шахмат олимпиадасында күміс медаль

иеленген әйелдер құрамасының жарқын жетістігін айрықша атап өтті. Бұдан бөлек, Президент Қазақстан шахмат федерациясының алдында тұрған басым міндеттерді атады. Мемлекет басшысы құрама команданың әзірлігін күшейту, жас таланттарды анықтау мен даярлаудың тиімді жүйесін құру, білім беру саласында шахматты ілгерілету және өңірлерде шахмат инфрақұрылымын дамыту қажеттігіне назар аударды. Қасым-Жомарт Тоқаев отандық бапкерлер мен төрешілердің біліктілігін арттыру, бірлескен білім беру жобаларын іске асыру,

сондай-ақ Қазақстанда шахматтан ірі халықаралық жарыстар өткізу үшін ұлттық федерация мен FIDE арасындағы ынтымақтастықты нығайтудың маңызына баса мән берді. Кездесу соңында Қасым-Жомарт Тоқаев Тимур Турловтың жауапты қызметіне табыс тіледі. FIDE басшысы шахматты дамытуға ден қойып, оған қолдау көрсеткені үшін Қазақстан Президентіне ризашылығын білдірді. Сонымен қатар шахматты әлемде кеңінен насихаттау, халықаралық ынтымақтастықты нығайту және ұлттық шахмат федерацияларының қатысуымен жаңа жобаларды іске асыру жөнінде мәлімет берді.

ЖИ ЕНГІЗІЛСЕ,
ЖҰМЫСШЫ ҚЫСҚАРА МА?

Үкімет үйіндегі баспасөз мәслихатында Digital Qazaqstan стратегиясын жүзеге асыру барысы таныстырылды. Жасанды интеллект және цифрлық даму вице-министрі Бахтияр Мұхаметқалиев жасанды интеллектінің мақсаты адамды алмастыру емес, еңбек тиімділігін арттыру екенін атап өтті.

Оның айтуынша, жаңа технологияларды белсенді қолданатын мамандар еңбек нарығында сұранысқа ие бола түседі. «Жасанды интеллектті кәсіпорындарға тікелей енгізу арқылы еліміздің экономикасын дамыту маңызды. Жасанды интеллект адамды алмастырады деп алаңдаудың қажеті жоқ. Замана көшінен қалмай, керісінше озық жүруге, жаңа технологияларға бейімделіп қана қоймай, қажет болса оларды өзіміз әзірлей білуіміз қажет. Алдағы уақытта қызметкерлерді жаппай алмастыру жоспарланып отырған жоқ» деп түсіндірді ол. Мемлекеттік қызметтерді цифрландыруға қатысты Жасанды интеллект және цифрлық даму бірінші вице-министрі Ростислав Коняшкин бұл халыққа қызмет

көрсету орталықтары қызметкерлерін жаппай қысқартуды көздемейтінін түсіндірді. «Қазіргі таңда «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік қызмет көрсету саласында ғана емес, мемлекет пен халық арасындағы коммуникациялар бағытындағы да құзырет орталығына айналып келеді. Қызметкерлердің бір бөлігі бизнес-процестерді талдау және қайта жобалау бағыттары бойынша қайта даярлануда. Қызметкерлерді жұмыстан босатуды мақсат етіп отырған жоқпыз. Сондықтан бұл бағытта ешқандай мәселе туындамайды» деді ол. Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігі дербес деректерді қорғау бағытында реттеу іс-шараларын іске асы-

руда. Бұл туралы ведомствоның Ақпараттық қауіпсіздік комитеті төрағасының орынбасары Үмітжан Арықбекова мәлімдеді. «Қазірдің өзінде барлық мемлекеттік жүйелер қосылған дербес деректерге қолжетімділікті бақылау сервисі жұмыс істейді. Сондай-ақ микроқаржы ұйымдарын осы сервиске қосу жұмыстары жүргізіліп жатыр. Бұл азаматтарға өздерінің дербес деректерін қандай ұйымдардың пайдаланатынын білуге мүмкіндік береді» деп атап өтті ол. Қазақстан Республикасының жаңа Конституциясының 21-бабында азаматтардың дербес деректерін қорғау құқығы мақсатта екі жаңа ерекшелік белгісін енгізу ұсынылғанын талдау мақала жариялаған едік.

ҮКІМЕТ

ҚАРЖЫЛАНДЫРУ
ҮЛЕСІ АРТА МА?

Үкімет үйінде Қазақстан Республикасының Премьер-министрі Олжас Бектеновтің төрағалығымен Үкіметтің халықаралық қаржы ұйымдарымен ынтымақтастығы жөніндегі үйлестіру кеңесінің отырысы өтті.

Жиынға Дүниежүзілік банк, Еуропалық қайта құру және даму банкі, Халықаралық қаржы корпорациясы, Еуразиялық тұрақтандыру және даму қоры, сондай-ақ бейнебайланыс арқылы Еуразиялық даму банкі, Ислам даму банкі, Азия даму банкі және Француз даму агенттігінің өкілдері қатысты. Отырыста ауқымды реформалар аясында Қазақстан дамуының жаңа кезеңдеріне ерекше назар аударылды. Жаңа Конституция-

міндеттерін талқылады. Халықаралық қаржы корпорациясының басшысы Зафар Хашимов Қазақстан жан басына шаққандағы ЖІӨ бойынша Орталық Азияның көшбасшысы болып саналатынын атап өтті. 2025 жылы елімізде 20 млн шаршы метрден астам тұрғын үй пайдалануға берілгені, биылғы 8 айда бұл көрсеткіш 11,3 млн шаршы метрді құраған. Тұрғын үй саласын коммерциялық қаржыландыру үлесін арттыру

жүйелеріндегі су ресурстарын есепке алу мен бақылауды автоматтандыру жоспарланып отыр. Жұмыстардың аяқталуы 2030 жылға жоспарланған. Жоба су қауіпсіздігін нығайтуға, ауыл шаруашылығы мен балық шаруашылығын дамытуға, агротехнологиялық нысандарды жаңғыртуға және Солтүстік Арал теңізінің экожүйесін қалпына келтіруге бағытталған. Дүниежүзілік банктің Қазақстандағы тұрақты өкілі Андрей Мих-

ның негізгі қағидаттарының бірі – бизнесті дамытуға және ел үшін басым инвестициялық жобаларды жүзеге асыруға қолайлы жағдай жасау.

«Қазақстанда Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың басшылығымен конституциялық және институционалдық бағыттарды қамтитын ауқымды реформалар жүзеге асырылуда. Мұның барлығы еліміздің орнықты әрі серпінді экономикалық дамуына, оның ішінде халықаралық қаржы ұйымдары және институттарымен әріптестік аясында ықпал ететініне сенімдімін. Үкімет өзара тиімді серіктестікті нығайтуға және Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз етуге бағытталған диалог құруға, ұсынымдар мен ұсыныстарды талқылауға әрдайым ашық әрі дайын екенін атап өтемін» деді Олжас Бектенов.

Жиында су шаруашылығы, тұрғын үй құрылысы және коммуналдық инфрақұрылымды дамыту мәселелеріне ерекше назар аударылды. Отырысқа қатысушылар тұрғын үйді қаржыландыру бағыты бойынша азаматтарды қолжетімді баспанамен қамтамасыз ету

және мемлекеттік атаулы қолдау тетіктерін жетілдіру әлеуеті атап өтілді. Осыған байланысты қолданыстағы құралдардың тиімділігін арттыруға, ипотекалық тетіктерді дамытуға және нысаналы субсидиялауға бағытталған шаралар кешені талқыланды.

Ірі инфрақұрылымдық және экологиялық жобаларды жүзеге асыруға назар аударылды. «Солтүстік Арал теңізі және ирригациялық жүйелерді жаңғырту» жобасының бірінші кезеңі бойынша Халықаралық қайта құру және даму банкімен (ХҚДБ, Дүниежүзілік банк тобына кіреді) бірлесіп, Қазылорда және Түркістан облыстарында биылдан бастап Аралды қалпына келтіру және каналдарды реконструкциялау жұмыстары басталды. Бірінші кезең аясында «Қазсушар» РМҚ және «Тұран-Су» МКК 133 жобасы ұсынылды. Жобаны жүзеге асыру Солтүстік Арал теңізінің аумағын 3,9 мың км²-ге дейін және су көлемін 34 км³-ке дейін ұлғайтуға мүмкіндік береді. 1,4 мың шақырымнан астам ирригациялық желілерді реконструкциялау, су қоймасын күрделі жөндеу және суару

нев жобаның маңыздылығын атап өтіп, қаржы институтының өңірдің су ресурстарын ұзақмерзімді басқаруда сараптамалық және қаржылық қолдау көрсетуге дайындығын растады. Сонымен қатар ЕҚДБ-мен бірлесіп, Шығыс Қазақстан облысы мен Абай облысындағы гидротехникалық құрылыстар мен жалпы ұзындығы 676 шақырымнан асатын 56 каналды қалпына келтіру жобасы жүзеге асырылады.

Суармалы жерлердің сумен қамтамасыз етілуін 80,6 мың гектардан 92,3 мың гектарға дейін арттыру және су жинау көлемін 42,7 млн текше метрден 114,5 млн текше метрге дейін ұлғайту жоспарланып отыр. Нәтижесінде агроөнеркәсіп кешенінің дамуына оң әсер етеді деп жоспарланған. Өнеркәсіп және құрылыс министрі Ерсайын Нағаспаев ЕҚДБ-мен бірлесіп, Риддер қаласындағы тәулігіне 19 мың текше метр су тазарту қуатына ие кәріздік тазарту құрылыстарын реконструкциялау жоспарлары туралы баяндады. Бұл инфрақұрылымды жаңартуға және Тихая өзені бассейніндегі су сапасын жақсартуға мүмкіндік береді.

ЖАҢА МЕДАЛЬ МЕН
ҚҰРМЕТТІ АТАҚ

Құрылтайдың жалпы отырысында «ҚР мемлекеттік наградалары туралы» ҚР Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заң жобасы І оқылымда мақұлданды.

«Заң жобасының негізгі мақсаты – отандық мәдениет пен өнердің дамуына елеулі үлес қосқан азаматтардың еңбегін мемлекеттік деңгейде тану және оларды ынталандыру» деп мәлімдеді заң жобасын таныстырған Құрылтай депутаты Ләззат Жылқыбаева. Ол осы мақсатта екі жаңа ерекшелік белгісін енгізу ұсынылғанын жеткізді. «Біріншісі – «Шәмші

Қалдаяқов» медалі. Аталған медаль отандық музыка өнері мен ән шығармашылығын дамытуға елеулі үлес қосқан, жемісті қызмет атқарып, ерекше және оларды ынталандыру» деп мәлімдеді заң жобасын таныстырған Құрылтай депутаты Ләззат Жылқыбаева. Ол осы мақсатта екі жаңа ерекшелік белгісін енгізу ұсынылғанын жеткізді. «Біріншісі – «Шәмші

дылармен отандық көркем мәдениетті дамытуға елеулі үлес қосқан қайраткерлерге берілетін болады. Жаңа Конституцияда төл мәдениетімізді қолдау мемлекеттің маңызды міндеттерінің бірі ретінде бекітілді. Бұл марапаттар – осы конституциялық қағидатты жүзеге асырудың нақты тетіктерінің бірі» деді Құрылтай депутаты.

КӘСІПОРЫНДЫ АРАЛАДЫ

Елордадағы Astana Invest қалалық инвестицияларды дамыту орталығы Жоғары көлік және коммуникация колледж студенттеріне өндірістік экскурсия ұйымдастырды. Бұл Дуалды оқыту жүйесін дамыту аясында өткізіліп отыр.

Асантемір ҚАРШЫҒАҰЛЫ

Колледж студенттері «STALBAU» ЖШС кәсіпорынының қызметімен, өндірістік үдерістермен және жұмыс жағдайларымен танысып, алған кәсіби білімдерінің өндірісте қалай қолданылатынын көрді.

Айта кету керек, «STALBAU» ЖШС – Астана қаласының машина жасау саласындағы өкілдерінің бірі. Компания коммуналдық, жол және ар-

найы техникаларды өндірумен және жеткізумен айналысады. Нарықта 10 жылдан астам уақыттан бері жұмыс істеп келе жатқан кәсіпорын өзінің өндірістік базасын дамытып, заманауи технологиялық шешімдерді енгізуде.

– Кәсіпорын өндірісінде IVECO шассилері, Aebi Schmidt/Schmidt жабдықтары қолданылады. Сонымен қатар компания өзіне тиесілі арнайы қондырмаларды әзірлеп, өндіреді. Өндірістік базасы мен сервистік қызмет көрсету жүйесінің болуы тұты-

нушыларға арнайы техникалар сегментінде кешенді ұсыныстар жасауға және кәсіби құзыреттерін дамытуға мүмкіндік береді, – деді Индустриялық аймақтарды әкімшілендіру департаментінің директоры Алмат Алимбай.

Мамандар сөз арасында Astana Invest, Жоғары көлік және коммуникация колледжі және кәсіпорындар арасында дуалды оқытуды дамытуға бағытталған үшжақты ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылғанын айтты.

– Колледжімізде дуалды оқыту жүйесін дамыту бағытында ауқымды жұмыстар жүргізіліп келеді. Қазіргі таңда 2-4 курстарда білім алып жатқан 573 студентіміз дуалды оқыту жүйесіне қамтылған. Бұл бағыттағы маңызды серіктестеріміздің бірі – Astana Invest қалалық инвестицияларды дамыту орталығы.

Astana Invest-тің қолдауымен колледжіміз бен бірқатар жетекші кәсіпорындар арасында үшжақты ынтымақтастық орнатылып, меморандумдарға қол қойылды. Осы байланыстың арқасында студенттеріміз теориялық білімдерін нақты өндірістік ортада тәжірибемен ұштастыруға мүмкіндік алып отыр.

Біз үшін Astana Invest – кәсіпорын – колледж арасындағы үшжақты әріптестіктің маңызы ерекше. Өйткені мұнда үш тараптың да мүддесі ортақ мақсатқа – еңбек нарығына қажетті білікті әрі бәсекеге қабілетті маман даярлауға бағытталған, – деді Астана қаласы әкімдігінің «Жоғары көлік және коммуникация колледжі» директорының орынбасары Ұланбек Бақытұлы.

ЗАҢСЫЗ КЕЛГЕННІҢ ЖОЛЫ КЕСІЛЕДІ

Астанада көші-қон заңнамасын сақтау, шетел азаматтарының ел аумағында болу тәртібін бақылау және заңсыз көші-қон фактілерінің алдын алу мақсатында «Заңсыз келуші» жедел-профилактикалық іс-шарасы басталды.

Іс-шара барысында полиция қызметкерлері шетел азаматтарының Қазақстанда болу заңдылығын тексереді.

Сонымен қатар шетелдіктерді уақытша орналастыру орындары, жалдамалы пәтерлер, құрылыс нысандары, базарлар мен басқа да объектілер тексеріледі.

Полиция заң талаптарын бұзған тұлғаларды анықтап, қолданыстағы заңнамаға сәйкес тиісті шаралар қабылдайды.

Құқық бұзушылықтардың алдын алу және көші-қон саласындағы заңдылықты қамтамасыз ету – іс-шараның негізгі бағыттарының бірі.

Еске салсақ, Көліктегі полиция департаментінің мәліметінше, жыл басынан бері көші-қон заңнамасын бұзған 3043 шетел азаматы әкімшілік жауапкершілікке тартылған. Олардың 2801-і Қазақстанда болу тәртібін бұзған. Сот шешімі бойынша 837 шетелдік ел

аумағынан шығарылды.

Полиция шетел азаматтарына Қазақстандағы көші-қон заңнамасының талаптарын, соның ішінде елде болу және еңбек қызметін жүзеге асыру тәртібін қатаң сақтауды ескертеді.

Қажетті құжаттарсыз жұмыс істеу әкімшілік жауапкершілікке әкеп соғуы мүмкін. Оның ішінде Қазақстан аумағынан шығару және елге қайта кіруге шектеу қою шаралары қарастырылған.

«ASTAUFEST» – АСПАЗДАР БАЙҚАУЫ

Астанада VII «ASTAUFEST» халықаралық гастрономиялық фестивалі өтіп жатыр. Үш күнге созылатын байқауға Қазақстан өңірлерінен және алыс-жақын шетелдерден 30-дан астам білім беру ұйымының 200-ден астам өкілі қатысып, өзара үздік атану үшін бақ сынайды.

Астана қаласындағы «Қоғамдық тамақтандыру және сервис колледжінің» ұйымдастыруымен дәстүрлі түрде өткізіліп келе жатқан іс-шараның негізгі мақсаты – елорданың гастрономиялық әлеуетін таныту, мейрамхана индустриясын дамыту және насихаттау, сондай-ақ қонақжайлылық мәдениетін қалыптастыру.

Фестиваль қазақтың ұлттық тағамдарын дәріптеуге, ұлттық аспаздық дәстүрлерді кеңінен танытуға және оларды заманауи гастрономиямен ұштастыруға бағытталған. Бұл ретте іс-шара отандық аспаз өнерінің дамуына және тәжірибе алмасуға жаңа мүмкіндіктер береді.

Байқауға Қытай, Франция, Түркия, Кипр, Швейцария, Өзбекстан, Қырғызстан және Ресей елдерінен келген 13 халықаралық сарапшы төрелік етеді. Бұл қатысушыларға өздерінің кәсіби шеберлігін халықаралық деңгейде бағалап, шетелдік мамандармен тәжірибе алмасады.

ЕЛОРДАДА ENGLISH CLUB АШЫЛДЫ

Астанада туристік полиция қызметкерлерінің тілдік дайындығын жетілдіруге арналған English Club жұмысын бастады.

Клубтың ашылуы ҚР ІІМ Басқару академиясының базасында өтті. Іс-шараға құқық қорғау органдарының өкілдері, дипломатиялық қауымдастық мүшелері мен туристік полиция қызметкерлері қатысты.

Жаңа клубтың жұмысы теориядан гөрі практикалық дайындыққа бағытталған. Полицейлер ағылшын тілінде сөйлеу дағдыларын жетілдіріп, Астанаға келген шетелдік туристер тап болуы мүмкін түрлі жағдайда қарым-қатынас жасауды үйренеді.

Атап айтқанда, туристке бағытбағдар беру, төтенше жағдайда не істеу керектігін түсіндіру, құжаттарын жоғалтқан немесе медициналық көмек қажет болған кезде жедел қолдау көрсетуге қатысты тілдік дағдылар пысықталады.

English Club-тың ашылуына Аста-

на қаласы полиция департаменті бастығының орынбасары Арман Атанов, «Астана» дипломатиялық клубының президенті Қайырболат Сахметов және ҚР ІІМ Басқару академиясының бастығы, заң ғылымдарының докторы, профессор Жанат Дильбарханова қатысты.

Астана қаласы полиция департаментінің мәліметінше, туристік полицияны дамыту – елорда тұрғындары мен қонақтары үшін қауіпсіз әрі қолайлы орта қалыптастыруға бағытталған жұмыстың бір бөлігі.

Ведомство шетелдік туристің полиция қызметкерімен қарым-қатынасы қала туралы алғашқы әсерінің біріне айналуы мүмкін екенін атап өтті. Сондықтан туристік полицейлердің шетелдік қонақтармен түсінікті әрі кәсіби қарым-қатынас орната білуіне ерекше мән беріліп отыр.

СТУДЕНТТЕР ФЕСТИВАЛІ

Бас қаланың Жастар сарайында «Студенттік қалқан» студенттік театр фестиваль-байқауы өтті. Оған Астананың жоғары оқу орындарынан 250-ден астам студент қатысты.

Байқау жастардың діни экстремизм мен терроризм идеяларына теріс ұстаным қалыптастыруға, құқықтық тәрбие беруге және азаматтық жауапкершілікті нығайтуға бағытталды.

– «Заң мен тәртіп» қағидаты, сондай-ақ экстремизм мен терроризмнің алдын алу – қазіргі қоғам үшін, әсіресе жастар үшін өзекті тақырыптар. Бүгінде бұл қағидатты дамыту үшін ерекше форматты

– студенттердің шығармашылығын тандадық. Елордалық жоғары оқу орындарының студенттік театрларында өнер көрсететін жастар театр қойылымдары мен мобилография роликтері арқылы қоғам үшін маңызды құндылықтар туралы өз ойын жеткізді. Жобамыз көрермендерге ұнайды деп үміттенеміз, – деді Астана қаласы Жастар саясаты мәселелері басқармасының басшысы Самат Ибраев.

АВТОБУС ЖЕКЕ КӨЛІККЕ БАЛАМА БОЛА МА?

Райхан
РАХМЕТОВА

(Соңы. Басы 1-бетте)

Қоғамдық көлікпен жүру дегеніміз – тұрғындардың бір жерден екінші жерге жету мәселесі ғана емес, қаланың көлік жүйесінің тұрақтылығы, жолдағы кептеліс, экология және қала тұрғындарының уақытын үнемдеу мәселесі. Астананың аумағы мен халқы өсіп келе жатқан жағдайда жеке автокөлікке ғана сүйену жол инфрақұрылымына түсетін жүктемені арттырады. Сондықтан қоғамдық көлік жеке автомобильге балама болатын деңгейге жетуі маңызды.

Біріншіден, бұл жерде кептелісті азайту мәселесі тұр. Бір автобус ондаған жолаушыны тасымалдай алады. Ал жеке көлікпен әрі кетсе 4 адам ғана тасымалданады, бірақ олар жол бойында орынды көп алады. Егер халықтың көбі қоғамдық көлікпен жүрсе, кептеліс те және ауаға бөлінетін зиянды қалдықтар да едәуір азаяр еді.

Екіншіден, уақытты үнемдеу. Егер автобустардың қозғалысы тұрақты болып, арнайы автобус жолақтары тиімді жұмыс істесе, жолаушы кептеліске тәуелділігін азайта алады. Үшіншіден, қала инфрақұрылымын тиімді пайдалану. Жол қайта-қайта кеңейтіле бермейді. Сондықтан қолданыстағы жол кеңістігімен көбірек адам тасымалдау маңызды. Төртіншіден, экология жайы. Қоғамдық көлікке сұраныстың артуы жеке автомобильдер санын және соған байланысты көлік шығарындыларын азайтуға ықпал етеді. Бесіншіден, әлеуметтік қолжетімділік. Автокөлігі жоқ тұрғындар, студенттер, зейнеткерлер, балалар, табысы төмен азаматтар және басқа тұрғындар үшін қоғамдық көлік қаладағы жұмыс, оқу, медицина және басқа қызметтерге қол жеткізудің негізгі құралы. Алтыншыдан, қала экономикасы. Қызметкерлердің жұмыс орындарына, ал тұрғындардың сауда, білім беру және медициналық нысандарға тұрақты жетуі қаланың экономикалық белсенділігіне әсер етеді.

ЖОЛАУШЫҒА ЫҢҒАЙЛЫ МА?

Жолаушының жеке көліктен түсіп, автобуска өз қалауымен мінуі үшін қоғамдық көлік қандай болуы керек? Ол үшін

автобус интервалы, жолаушы көлікті қанша уақыт күтетіні, межелі нүктесіне дейінгі жол жүру уақыты, үйінен немесе жұмыс орнынан аялдамаға дейінгі қашықтық, жол жүрудің қаншалықты қолжетімді екендігі, автобустың толымдылығы, ішінде қаншалықты жайлы екені, маршруттар саны, қаланың қанша бөлігін қамтитыны, ауысып міну саны, кептелістегі қозғалыс, автобустың уақыт тұрақтылығы, жылы аялдамалардың болуы сияқты факторлар маңызды.

Қазір елордада көше-жол желісіне артып келе жатқан жүктемені ескере отырып, Көлік жүйесін дамытудың кешенді бағдарламасы іске асырылып жатыр. Bus Lane арнайы автобус жолақтары 146 шақырымды құрап, бытырғы жылмен салыстырғанда 6,6 пайызға артты. Соңғы бірнеше жылда автобус парктеріндегі жылжымалы құрам саны 60 пайызға 1 200 автобустан 1 900 автобуска дейін көбейді. Биыл тағы 80, келесі жылы 350 автобус алынады. Tarlan Astana жеңіл рельсті көлік жүйесі дамуына қарай оны автобус маршруттарымен және көліктік-логистикалық тораптармен интеграциялау жүзеге асырыла-

ашуға және ескі автобустарды кезең-кезеңімен ауыстыруға мүмкіндік береді. «Бағдарламаның міндеттерінің бірі – қарбалас уақытта қозғалыс жылдамдығын арттыру, жайлылық пен қолжетімділікті жақсарту арқылы қоғамдық көлікті пайдалану үлесін ұлғайту» деп атап өтті ол. Бүгінде қалада автобустарды күн сайын 1,2 млн адам пайдаланады, шамамен бір жарым жыл бұрын

ӘЛЕМДЕ ҚАЛАЙ?

Экономикалық ынтымақтас-тық және даму ұйымы (OECD) қоғамдық көліктің сапасын бірнеше көрсеткіш арқылы бағалайды. Соның бірі – тұрғындардың қоғамдық көлік аялдмасына 10 минут ішінде жаяу жете алуы. 2024 жылғы OECD дерегіне сәйкес ірі және орташа функционалдық қала-лық аумақтарда халықтың орта

ерекшелігі – метро, автобус және басқа көлік түрлерінің біртұтас жүйе ретінде жұмыс істеуі.

ТҰРҒЫНДАР ПІКІРІ ҚАНДАЙ?

«Менің жеке көлігім бар, сондықтан күнделікті жұмысқа да, басқа шаруаларыма да көбіне көлікпен барамын. Біріншіден, бұл маған уақыт

тын болады. Жақында Үкіметте өткен отырыста қала әкімі 2030 жылға қарай қоғамдық көлік пайдаланушыларының үлесі 60 пайызға дейін артатыны туралы болжамды айтты. Жаңа автобустардың көбеюі аялдамадағы күту уақытын қысқартуға, жаңа бағыттар

бұл көрсеткіш 800 мың болған. Қыста қолайлы болу үшін 2015 жылдан бастап қалада жылы аялдамалар қойылып, олардың саны бүгінде 300-ден асты. Жазда қалалық көлік таңғы сағат 06.00-ден кешкі 22.30-ға дейін арасына 10-15 минут салып жүреді.

есеппен 71%-ы қоғамдық көлік аялдмасына он минуттық жаяу қашықтықта орналасқан. Еуропа мен Азия-Тынық мұхитының 12 елін қамтитын топта бұл көрсеткіш шамамен 90%-ға жетеді.

Тағы бір маңызды өлшем – 30 минутта қоғамдық көлікпен қанша адамға немесе нысанға жетуге болатыны. OECD әдістемесінде бұл көрсеткіш автомобильмен отыз минутта жетуге болатын мүмкіндіктермен салыстырылады. OECD елдері бойынша қоғамдық көлікпен отыз минутта жететін халық саны автомобильмен баратын көрсеткіштің шамамен төрттен біріне тең. Ал Дания, Корея және Швейцария сияқты елдерде бұл арақатынас 50% немесе одан жоғары.

Сингапурда қоғамдық көлік жеке көлікке балама ретінде қалалық жоспарлаудың негізгі элементтерінің бірі болып саналады. 2022 жылы қалада бір тұрғынға шаққандағы қоғамдық көлік сапары 348 болған. Гонконгта қоғамдық көлік жүйесі жолаушылардың өте жоғары ағынымен ерекшеленеді. 2022 жылы бір тұрғынға шаққанда жылына 409 қоғамдық көлік сапары тіркелген. Гонконгтың

жағынан ыңғайлы. Қай уақытта шығатынымды өзім жоспарлаймын, маршрутты да жағдайға қарай өзгерте аламын. Екіншіден, Астанада қыста ауа райы қолайсыз болған кезде автобус күту немесе аялдамаға жаяу бару қиын. Таңертең және кешке автобустардың адамға толып кететін кездері де болады. Үшіншіден, кейбір бағыттарда бір жерден екінші жерге жету үшін автобус ауыстыруға тура келеді. Ал көлікпен бірден барамын. Сондықтан қазіргі таңда қоғамдық

көлікке толық ауысуға себеп көріп тұрған жоқпын» дейді жеке көлік иесі, елордалық Айдос Арынов.

Қоғамдық көлікті көбейту мәселесін шешу үшін бұған дейін қалада «автобустар сағаттың тілімен бірдей жылдамдықта жүретін болады, сағат сияқты жұмыс істейді» деп бастама көтерілген. Сол бастама әлі толық жүзеге аспады.

– Біріншіден, кептеліс, екіншіден, көлік жүргізушілері жетіспейді. Автобус күтетін адам көп. Қоғамдық көліктің ішіндегі тәртіпті де қолға алу керек. Мысалы, бір адамдар телефонының даусын қатты шығарып тыңдайды, келесі адам ескерту айтса, екеуінің арасында жанжал туады. Өз басыма қоғамдық көлікте сондай мәселе өте жайсыздық тудырады. Сонымен қатар «қояндар» мәселесі де әлі бар. Бұл қала тұрғындарының мәдениетінің төмендігін білдіреді. Сол мәселелердің бәрін біртіндеп шешу керек. Дегенмен Астанада басқа өңірлермен салыстырғанда қоғамдық көлік өте жоғары деңгейде дамыған. Халықаралық стандарттар бойынша жүзеге асырылады. Цифрландыру жағынан да артықшылықтары көп. Мұндай нәрсе көп елде жоқ. Автобустың өзінің жолы бар. 18 жасқа дейінгі оқушылар тегін жүреді. Басқа да әлеуметтік топтарға жеңілдіктер қарастырылған. Оны әр қаланың билігі өзі шешеді. Сол жағынан елорда басшылығы тегін қылып беріп отыр. Кейде үлкен халықаралық іс-шаралар кезінде кешкі шатл-маршруттар ұйымдас-тырылады. Жылдам жүретін және қала маңы тасымалы жұмыс істейді. Әкімдік қаланың үлкейіп келе жатқанына қарай бәрін қамтуға тырысып жатыр, – дейді елорда тұрғын Ербол Баймаханов.

Ал Мадина Жұмағұлова есімді елордалық жеке көлігі жоқ екенін, күнделікті қалада қатынау үшін автобуска әбден үйреніп қалғанын айтады.

– Өзіме автобуспен жүрудің тиімді тұстары көп. Ең алдымен, көлік жүргізіп, жолдағы жағдайға алаңдамаймын. Автобуста келе жатып, жұмысқа қатысты шаруаларымды қарап немесе телефонмен сөйлесіп үлгеремін. Қазір маршруттарымды да жақсы білемін, қай уақытта қай автобус келетінін шамамен жоспарлап қоямын. Кей бағыттарда Bus Lane болғандықтан, автобуспен жүру көлікпен кептелісте тұрғаннан тиімдірек. Әрине, қарбалас уақытта адам көп болатын кездері бар. Бірақ мен үшін қоғамдық көлік күнделікті қалыпты әдетке айналды. Сондықтан жеке көлік сатып алсам да, оны күн сайын минуте міндетті түрде ауыспас едім» дейді ол.

P.S: Астаналықтардың қоғамдық көлікке көзқарасы әртүрлі. Жеке көлік иелері үшін қозғалыс еркіндігі, жайлылық және уақытты өз бетінше жоспарлау маңызды болса, автобуспен тұрақты жүретін тұрғындар қоғамдық көліктің қолжетімділігіне, шығынның аздығына және көлік жүргізу қажеттілігінің жоқтығына басымдық береді. Бас қалада түрлі көлік түрлерінің дамуы, «Tarlan Astana» рельс үстіндегі көлік жүйесінің қазіргіден басқа бірнеше бағыты дамытылуы болашақта халық санының өсуімен бірге бұл мәселенің реттелетініне сендіреді. Осылайша қаладағы кептеліс пен экологияның нашарлауы мәселесі шешімін тауып, Астана ең таза және ең қауіпсіз шаһарға айналғанын көру – қарапайым халықтың тілеуі.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ ИГІЛІК ПЕ?

Бүгінде жасанды интеллект көмекші, ақылшы, тірлігінді тындырушыға айналғандай. Ал адам не істейді? Бұл басы ашық сұрақ болып тұр! XXI ғасыр – ғылым мен білімнің дәуірі. Интернет қолданысқа енгелі бері жаңа технология дамып жатыр. Адамның атқаратын жұмысын роботтар әп-сәтте атқара алатын деңгейге жеткен. Тіпті тылсымнан келіп қонып, адамның қиялынан туатын шығармашылық салада да жасанды интеллект дес берер емес. Мұның ақыры не боларын ешкім болжап білмейді...

Олжас
ЖОЛДЫБАЙ

АҚШ, Еуропаның экшн шытырман фильмдері шынайы өмірде орындалып келе жатқандай көрінеді. Ұшқышсыз ұшатын аппараттар, жүргізушісіз көлік, ақын-жазушы жазбаған өлең мен романдар, әнші орындамаған әндер, шығармашылық топ қатыспаған бейнероликтер, мультфильмдер қаптады. Ал мұны тұтынып жатқан тек адам баласы. Тіпті, жуырда ғаламда ЖИ дамытуға байланысты Қытай үлкен форум өткізді. Мұндай форумдар әлемнің әр елінде өтіп те жатыр. Бөрінің талқылағанды мақсаты – ЖИ тұрмыстың әр саласына кіргізу. Алдағы уақытта адамзатқа қажетті мамандықтардың 50 пайызын дәп осы жасанды интеллект жасап беретін түрі бар. Демек, мұның салдарынан қаншама маман жұмыссыз қалайын деп тұр.

Қазіргі таңда адам зиялының сөзіне емес, блогердің былығына сенетіндей күй кешті. Ал блогер өзінің түсіріп отырған контентін аса бір дәйекке байламай-ақ, жасанды интеллекттің көмегімен жасап жатқаны айқын. Бұл түптің түбінде халықтың рухани өрісіне, жастардың ойлау қабілетіне түрлі қырынан әсер ететінін де ойлаған абзал.

Дейтұрғанмен, ЖИ көмегі цифрлық мүмкіндіктер тудырып, адамзатқа тиімді құрал болып отыр дейтін тарап та бар. Дәлірек айтқанда, «Жасанды интеллект әліппесі» кітабының авторы, әрі осы саланы зерделеп жүрген маман Мейіржан Әуелханұлы жасанды интеллектті тиімді пайдаланса, берері көп деп санайды.

– ЖИ – адамзатты басқарып кетеді деген қорқыныш ғылыми негізден гөрі фантастикаға жақын түсінік. Бүгінгі жасанды интеллект – өз мақсаты, еркі, ниеті жоқ құрал. Ол тек адам берген деректер мен тапсырма

аясында жұмыс істейді. Нағыз қауіп – ЖИ-дің өзі емес, оны сауатсыз қолдану: ойлануды толық машинаға тапсырып, сыни ойлау қабілетін жоғалту. Сондықтан мәселе – техниканы тоқтатуда емес, қоғамның цифрлық сауатын көтеруде. Калькулятор шыққанда математика жойылған жоқ, интернет шыққанда кітап жойылған жоқ, ЖИ де солай: кім оны меңгерсе, сол ұтады. Мен қазақ тіліндегі алғашқы ЖИ әліппесін жазғанда да осы мақсатты көздедім: қорқыныш надандықтан туады, білім оны сейілтеді, – деп пайымдайды IT сарапшы.

ҚҰРДЫМҒА КЕТІП БАРА ЖАТҚАН ЖОҚПЫЗ БА?

Алпауыт державалар жасанды интеллектті дамытумен қатар, оның қауіпсіздігін ойлай бастады. AI Index мәліметі бойынша, 2024 жылы әлемнің көптеген халықаралық ұйымдары – OECD, ЕО, БҰҰ және Африкалық Одақ ЖИ-дің қауіпсіздігі, ашықтығы және этикалық нормалары туралы принциптер қабылдады. Бұл құжаттар ЖИ жүйелерінің жауапкершілікті болуын, адамның құқықтары мен бостандығын сақтауды және шешім қабылдау процестерінің түсініктілігін қамтамасыз етуді мақсат етеді.

Мысалы, Еуропалық Одақтың Жасанды интеллект туралы актісі (AI Act) жүйелерді 4 санатқа – ең аз тәуекелдіден (аздаған бақылау) жоғары тәуекелдіге дейін бөледі. Жоғары тәуекел тобына кіретін жүйелер (мысалы, инфрақұрылымдарды басқару, денсаулық сақтау, білім беру, құқық қорғау) қатаң регуляцияға бағынады. Жаңа регламент тәуекелді жүйелер үшін адам бақылауын, техникалық құжаттаманы және қауіпсіздікті қамтамасыз етуді талап етеді. Бұл акт 2025 жылы күшіне енгеннен кейін, әлемдегі көптеген компаниялар өз өнімдерін еуропалық стандартқа

сай келтіруге тырысып жатыр.

– ЖИ жасаған контент көбейген сайын оның «орташа», бір-біріне ұқсас сипаты айқындала түседі. Ал өнердің құндылығы – тек нәтижеде емес, оның артындағы адам тағдырында, тәжірибесінде, шынайы сезімінде. Қолдан жасалған зат фабрика өнімінен қымбат тұратыны сияқты болашақта «адам қолынан шыққан» деген белгінің өзі бренд, құндылық белгісі болады деп есептеймін. Бірақ бұл ЖИ-контент жойылады деген сөз емес, екеуі қатар өмір сүреді: күнделікті, техникалық контентті машина атқарса, жан дүниені тербейтін шынайы шығармашылық адамның еншісінде қалады, – дейді жасанды интеллект саласын зерттеуші маман М.Әуелханұлы.

ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНСА, БЕРЕРІ МОЛ

Аузын айға білеген алып державалардың бәрі де ЖИ көмегін ұтымды пайдалануды ойлап отыр. Бұл қатардан Қазақстан да қалып тұрған жоқ. Елордада ұдай жасанды интеллектті дамыту бойынша іс-шаралар өтіп те жатыр. Тіпті «ақылды қала» атанып, иесі өзі танып анықтайтын үйлер пайда болғалы қай заман?! ЖИ көмегімен бейнекамералар орнатылып, көлік құралдары бақыланып, адамның-жүріс тұрысы, бүкіл құжат атаулы жаппай цифрлық форматқа көшіп жатыр. Ал бұл жағынан Астана көш басында тұрғаны айқын.

Әлемдегі стратегиялық басқару саласындағы халықаралық консалтингтік компания McKinsey зерттеулеріне сүйенсек, әлемдік компаниялардың ЖИ-ді өз бизнесіне енгізу көрсеткіші 2023 жылғы 55%-дан 2025 жылға қарай 88%-ға дейін көтерілген. Бұл көрсеткіш әзір төмендемейтіні анық.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев қарашаның

басында Вашингтонға барған сапарында қазақстандық стартаперлермен кездесіп, шетелде жүрген қазақстандық жастардың жобаларымен танысқан еді. Сол жүздесуде, Call2action.ai компаниясының негізін қалаушы әрі бас директоры, стартапер Ерсұлтан Жүнісәқынов та қатысып, Президентке өз жобасы жөнінде баяндаған. Ал біз жаңа жобаның негізін қалаушымен байланысқа шығып, пікірін білген едік. Оның пікірінше, жасанды интеллекті бағытын дамытып жүрген әлемде қазақ жастары жетерлік екен. Ең бастысы, жаңа технологияға қызығушылық арта түссе деп ойлайды.

– Біздің жастар көбірек жасанды интеллект пен IT саласына қызықса дейміз. Себебі қазақ өнертапқыштары АҚШ-та да, әлемде де өз орнын тауып келеді. Ең бастысы, нәтижеге еңбек етіп, тоқтап қалмау қажет. Ерекше мысал ретінде айта кетсем, досым Tesla компаниясында бас техникалық инженер қызметін атқарған. Мұндай деңгейдегі инженерлер бүкіл әлемде бар болғаны 15-20 адам шығар. Сол топта қазақ маманының болуы біздің жастардың әлемдік деңгейде бәсекеге толық қабілетті екенін дәлелдейді. Қазір Айтемір Ескенов деген білікті маман Tesla компаниясында жетекші әзірлеушісі болып істейді. Ол Tesla-дағы жоғары деңгейлі техникалық шешімдерді әзірлеуге қатысады. Мұндай рөл әлем бойынша санаулы мамандарға ғана беріледі. Сонымен бірге Серік Смағұлов деген қазақ жігіті Stanford университетінің AI Research Scientist маманы болып қызмет етіп жүр. Ол жасанды интеллект, машиналық оқыту және нейрожелі бағытында ғылыми-зерттеулерді іске асырады. Stanford – әлемдегі жетекші университеттердің бірі, сонда қазақ ғалымының жұмыс істеуі үлкен жетістік деп санаймыз. Бұл мамандар-қазақ жастарының жаһандық деңгейде бәсекеге қабілетті екенінің нақты дәлелі.

Төктері, ЖИ мүмкіндіктерін ұтымды пайдалану өз қолымызда секілді. Өйткені қазір ол білім-ғылым, медицина, тіпті шығармашылық пен заң шығару саласын да дендеп еніп барады. Ең негізгісі, адамға деген өзара сенім сақталса екен. Ал жасанды интеллект бар болғаны көмекші құрал кейпінде қалса игі.

ҚОЛДАНЫЛАТЫН ЖАЗА ТИІМДІ МЕ?

Мемлекет басшысы «Заң және тәртіп» қағидатын іске асыру аясында кез келген құқық бұзушылыққа мүлдем төзбеушілік болуы керектігін бірнеше рет атап өтті. Азаматтардың қауіпсіздігі мен тыныштығын қамтамасыз ету – уәкілетті органдардың басты міндетінің бірі.

Бұл ұстаным «Әділет» партиясының бағдарламасымен де үндеседі. Партия үшін заң үстемдігі – әділетті мемлекеттің негізгі қағидаты. Ал құқық қорғау жүйесін жетілдіру, ең алдымен, адам мүддесін қорғауға және қоғам қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталуы тиіс. Осы депутаттық сауалға азаматтардың түнгі уақытта қоғамдық тәртіптің жиі бұзылуына қатысты өтініші негіз болып отыр.

«Әділет» партиясының бағдарламасында «халық үніне құлақ асатын мемлекет» дегеніміз – азаматтардың шағымын жай ғана тіркеп қою емес, олардың көтерген мәселесіне дер кезінде нақты шешім қабылдап, нәтижесін көрсету. Бүгінде тұрғындар дәл осындай нақты әрекетті күтіп отыр. Қалалардың орталық көшесінде мотоциклдер мен тиюинг жасалған автокөліктердің жүргізушісі рұқсат етілмеген жарысты жиі ұйымдастырады. Олар жылдамдықты асырып, пиротехника қолданып, тұрғын үйлер орналасқан аумақта әдейі қатты шу шығарады. Бұл мәселе жол қозғалысы ережесін бұзу шеңберінен шығып, қоғамдық қауіпсіздікке қатысты мәселеге айналды. Сонымен қатар азаматтардың тынығуына, түнгі тыныштығына теріс әсер келтіреді.

Алайда құқық бұзушылар көп жағдайда жауапкершіліктен тыс қалып жатады. Оның бірнеше себебі бар. Біріншіден, мұндай құқық бұзушылықтар өте сирек тіркеледі. Көп жағдайда шара азаматтардың шағымынан кейін ғана қабылданады. «Әділет» партиясының бағдарламасында цифрландыру азаматтардың өмірін жеңілдетіп, мемлекеттік органдардың жұмысын тиімді ету құралы ретінде қарастырылады. Мәселені шешудің бір жолы – шу деңгейінің шамадан тыс көтерілуін автоматты түрде тіркейтын акустикалық

жүйе орнату. Шетелде мұндай тәсілдер қолданылады. Мысалы, АҚШ-та автоматты акустикалық камералар пайдаланылады. Кей жағдайда көлікті тәркілеу де қарастырылған. Германия мен Францияда түнгі рейдтер өткізіліп, арнайы жылжымалы зертханалар қолданылады.

Екіншіден, қолданыстағы жазаның тиімділігіне қатысты мәселе бар. Қазір түнгі уақытта тыныштықты бұзғаны үшін 5 АЕК, яғни 21 625 теңге айыппұл салынады. Мұндай жаза құқық бұзушылықты тоқтатуға жеткілікті әсер етпеуі мүмкін. Ұсынылып отырған шаралардың мақсаты – заң талабын сақтау, халықтың пікірін ескеру және азаматтарға қажет цифрлық шешімді дамыту. Бұл «Әділет» партиясының негізгі ұстанымымен үндеседі. Осыған байланысты министрліктің төмендегі ұсынысқа қатысты ұстанымын білдіруін сұраймыз:

1. Рұқсат етілген шу деңгейінің асып кетуін автоматты түрде анықтау үшін арнайы акустикалық құрылғылар мен шу өлшегіштерді фото және бейнетіркеу жүйесіне біріктіру бойынша пилоттық жобаны іске қосу.

2. Түнгі заңсыз жарыстардың жолын жедел кесу және көліктердің шығару жүйесіне заңсыз өзгерістер енгізілгенін тексеру үшін патрульдік полиция мен учаскелік инспекторлардан тұрақты бірлескен экипаждар құру.

3. Көлікке заңсыз енгізілген техникалық өзгерістер толық жойылғанға дейін құқық бұзушының көлік құралын арнайы тұраққа қою.

4. Түнгі уақытта тыныштықты бұзғаны үшін белгіленген жазаның оның салдарына және азаматтардың қалыпты өмір сүруіне тигізетін әсеріне қаншалықты сай келетінін қайта қарау.

5. Жолдағы құқық бұзушылықтарды ұсақ бұзақылық ретінде саралаудың нақты тәртібін әзірлеу. Бұл ретте қоғамды әдейі және ашық түрде құрметтеудің нақты белгісін, сондай-ақ дәлелдемелерді жинау тәртібін белгілеу.

Кендебай АДАМБЕК,
Құрылтай депутаты

КІТАП ОҚУҒА ҚАЛАЙ ҚЫЗЫҚТЫРАМЫЗ?

Бүгінгі таңда гаджеттер мен цифрлық медиа балалар өмірінің ажырамас бөлігіне айналды. Мұндай жағдайда олардың кітап оқуға деген ынтасы бәсеңдеуде. Дегенмен балалық шақтағы кітап оқу жай ғана уақыт өткізу емес, ол – бала миының жан-жақты дамуына, білімді әрі ойлы тұлға болып қалыптасуына негіз болатын басты құрал.

Баланың кітап оқуы жай ғана хобби емес, бұл – сыни ойлауды, жан-жақты танымды және заманауи дағдыларды қалыптастырудың негізгі кілті. Осы мақсатта «Кітап оқитын ұлт» республикалық марафоны шеңберінде арнайы мектеп-шілік кітапқұмарлар клубы құрылып, оқушылардың кітап оқуға деген ынтасын жандандыра түсті. Ең алдымен оқушының кітапқа деген сүйіспеншілігін арттыру үшін кітап оқудағы міндеті мен мақсаты айқын болуы керек.

«Кітап оқитын ұлт» республикалық марафоны басталғалы мектеп ұжымын ойландырған елеулі сұрақтар бар: Оқушылар неліктен кітап оқымайды? Оқушының кітап оқу дағдысын қалай қалыптастырамыз? Педагогтар қауымы, біз не істей аламыз? Ата-аналар не істей алады?

Бұл сауалдар төңірегінде педагогтар қауымы мен ата-

аналар бала алдында өздерінің рөлін сезіне білуі керек:

Біріншіден, педагог мектепте баланың кітап оқуына қызығушылығын арттырып, кітап оқуға қатысты байқауларға қатыстырып, оқыған кітаптарын талдап, кітаптағы оқиға желісі негізінде түсірілген фильмдердің шығу тарихына тоқталып және баланың жас ерекшелігіне, қызығушылығына қарай кітап тізімін ұсынса, атқарылатын жұмыстар жеңілдер еді, баланы да кітап оқуға қызықтыра еді. Атап айтсақ, кітапты оқырман ретінде жай сыдыртып оқып шыққаннан пайда жоқ. Кейіпкерлердің терең ойлы сөздерін санаға түйіп, тіпті жаттап оқыған дұрыс. Осылай оқуды үйрену үшін оқушыларға үзінділер жаттатуды да дағдыға айналдырған жөн. Мысалы, Бауыржан Момышұлының «Ұшқан ұясынан» да үзінді жаттауға беріле:

«Әкем тулап тұрған жігітке

байсалдылық қонар деп, оқуға отырғызды. Алайда көкеме кітаптың да септігі тие қойған жоқ. Бұдан нәтиже шықпаған соң, әкем оған қолөнер шеберлігін, зергерлік өнерін үйретуге кірісті. Үйде жүріп мұның да үдесінен шықпайтынын білген соң, көкемді нағашыларымызға, әжемнің інісі – қатал мінезді Серкебайдың қолына бермек болып шешіпті».

Оқушы осындай үзінділерді жаттап қана қоймай, осы аз сөйлемдерде қандай мағына бар екенін талқылайды. Мектеп қабырғасынан кітап оқуды дағдыға айналдырған адам кітап арқылы өзін тәрбиелеуді тоқтатпайды. «Жақсыдан үйреніп, жаманнан жирену» дағдысы қалыптасады деп ойлаймын.

Екіншіден, ата-аналар қауымы үйде кітап оқу мәдениетін ерте жастан қалыптастырса (ертегілерді, қисса-дастандарды, батырлар жырын оқу), баламен бірге өзі де оқып, оны талдау-

ды әдетке айналдырса, баламен бірге кітапханалар мен кітап дүкендеріне баруды дәстүрге айналдырса, «Кітап оқитын әулет» сияқты жобаларға отбасымен бірге қатысса, баланың аз болса да жетістігіне қуана білсе, балдырғанның жеке тұлға болып қалыптасуына қосқан маңызды қадам болар еді.

Педагогпен қатар баланың кітап оқуға деген сүйіспеншілігі мен қызығушылығын қалыптастыруда ата-ананың да рөлі орасан зор екенін мойындауымыз керек. Мектеп білім мен бағыт бергенімен, кітап оқуды күнделікті әдетке айналдыратын орта – отбасы.

Әрине, гаджеттер мен әлеуметтік желілер заманында кітаппен бәсекелесу қиын. Дегенмен ата-ана мен педагог телефонды мүлдем тыйып тастамай, «экран уақытын» шектеу арқылы, телефон орнын қызықты оқылыммен алмастыра отырып, электронды кітаптарды (e-book) немесе аудиокітаптарды бірге тыңдауды дағдыландырса ғана кітап оқушы бала мәртебесіне қол жеткізе аламыз.

Оқушылар кітап оқуы арқылы білімге құштарлықты, жеңімпаздықты, жеңіске жету жолдарын, айналасындағыларды сыйлауды, адамдармен мәдениетті қарым-қатынас жасауды, ойлануды кейіпкерлерге еліктеу, қызығу арқылы үйренетін болады.

Қорыта айтқанда, бүгінде жастарды білімді де зияткер етіп тәрбиелеу үшін ең алдымен оқу мәдениетіне сүйене отырып, кітапқа деген сүйіспеншілікті, көркем әдебиетімізді, рухани құндылықтарымыздан қалған насихат-мұраларды жастардың санасына сіңіре білуіміз қажет. Тәрбиенің де, білімнің де көзі кітаптағы дана сөздер десек, біз соларды насихаттау жолында кітап оқу дәстүрінен қол үзбеуіміз керек. Бүкіл қоғам болып қолға алып, кітап оқитын ұлт болуды әрқайсысымыз өзімізден және өз отбасымыздан бастасақ, жас ұрпақтың тәрбиесі мен зияткерлік әлеуеті де өз жемісін берері анық.

Гайһар БАИШЕВА,
Астана қаласы әкімдігінің
№2 өнер мектебі директорының
орынбасары, педагогика ғылымдарының магистрі

АВТОРДЫ ЕМЕС, ШЫҒАРМАНЫ БАҒАЛАЙЫҚ...

Біз бұрын кісіні ісіне қарап құрметтейтін ел едік. Қазір күшіне, түсіне қарап құрметтейтін болдық-ау. Бұл үрдіс қоғамның барлық саласына дендеп кірді. Кімнің танысы бар – сол қадірлі. Кімнің атағы бар – сол данышпан. Сенің не жазған кітабың, не тапқан жаңалығың, не айтқан сөзің қызық емес сияқты. Мүмкіндігі, байланысы бар ма, атағы бар ма – соған қарай бағалаймыз.

Шапағат ӘБДІР

Өкінішке қарай, осы индет әдебиет саласына да таралды. «Вакцинасы» әлі табылмай жатыр. Сондықтан біз қазір жазушының шығармасына емес, алғашқылығы мен марапатына қарап оның өресін бағалайтын, соған қарап мақтайтын үрдіс қалыптастырдық. Кітаптың өзіне үңілмей тұрып, автордың атағын түгендейміз. «Қай байқауда жеңді? Қандай медаль алды? Қай сыйлыққа ие болды?» деген сияқты. Оған соңғы кезде «қай блогер мақтады?» деген де сұрақ қосылып жүр. Қазір әдебиет мүлдем дамымай қалды деуге болмайды. Қаулап шығып келе жатқан жас ақын-жазушылар көп. Бүгін оларды бір-екі адам ғана оқып жүрген шығар. Ертең іздеп оқитындар көбейеді. Өйткені уақыт әділ. Ол бәрін іріктейді. Бүгінгі даңқыңның құны

ертеңгі әдебиеттің алдында көк тиын. Ал бүгін елеусіз көрінген жақсы шығарма уақыт өте келе өз оқырманын бәрібір табады.

Әдебиетте медаль тағып алғандар бедел сатып ала алмайды. Сондықтан түңілуге де жол жоқ. Дейтұрғанмен біздің әдебиетіміз бір күнде дамып кетпейтіні де анық. Егер әдебиет бір ғана атақпен, бір ғана қонақпен, бір ғана кездесумен дамып кететін болса, Қытайдың Нобель сыйлығын алған жазушысы Мо Янь елімізге келіп, сапарлап кеткен күні-ақ қазақ әдебиеті дүркіреп дамып кетер еді. Бірақ олай болмады!

Негізі, біз Мо Яньның шығармасын білсек те, білмесек те, оқысақ та, оқымасақ та, оның Нобель алғанынан хабардармыз. Сондықтан оны құрметтедік. Сыйладық. Қасына тұрып суретке түсуге асықтық. Атағын абыйройынан бұрын көрдік. Себебі белгілі, жаңағы «дерт» меңдеген қоғамбыз ғой. Адамның өзіне емес, атағына

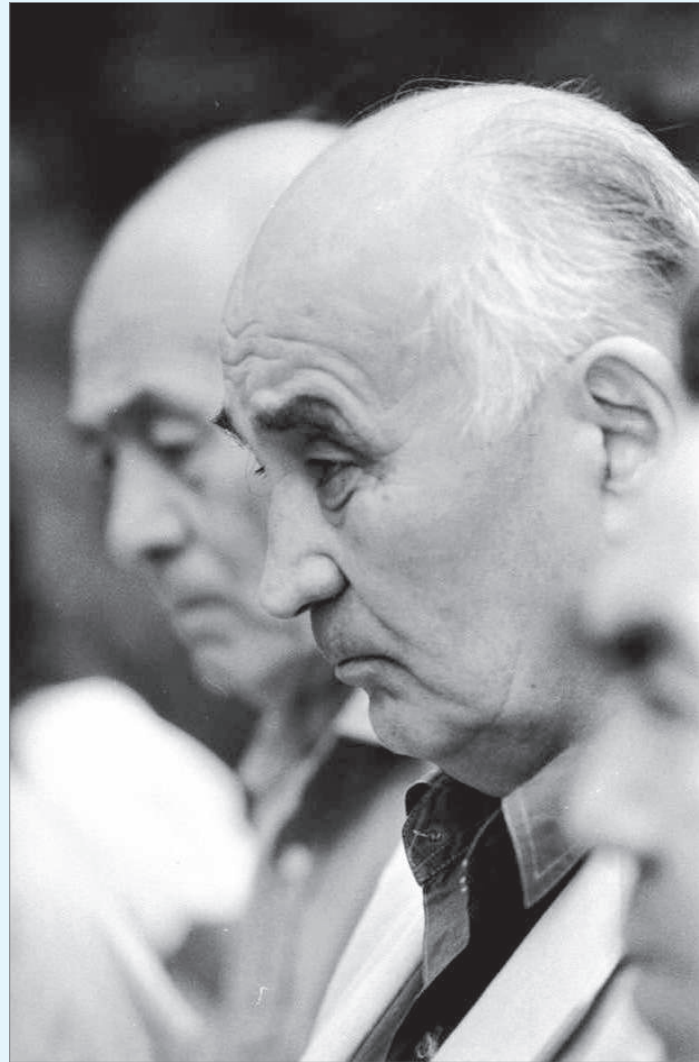
қарайтын қоғам екеніміздің дәлелі де сол.

Шынтуайтында, бізге Мо Яньның өзі емес, шығармалары керек еді. Мо Янь елге келгенше оның шығармаларының тоқсан пайызы қазақ тілінде сан алуан нұсқада сөйлеп тұрса ғажайп болар еді немесе ол елден аттанып кеткен соң, кітапханаларымызда оның шығармаларының әртүрлі аудармалары қаптап тұрса да жөн дер едік. Бірақ олай етпедік. Себебі бізге «Нобель алған жазушы келіпті» деген атақ қана керек болды. Тым құрығанда сол кезде Мо Яньмен Төлен Әбдік сияқты өзіміздің ірі жазушыларымыздың тікелей сұхбаты әдебиет әлемінде кім не жазып жүр, қандай шығарма дүниеге келді, қандай идеялар айтылып жатыр – соны халыққа жеткізейік. Сонда ғана біз атақты адамның соңынан ерген қоғам емес, шығарманың соңынан еретін оқырман қоғамына айналамыз!

СУРЕТСӨЗ

ЖАПЫРАҒЫ ЖАСЫЛ ЖАУТЕРЕК

(Ұлағатты ұстаз)

Жиырма жетінші жылы туғандардың арасында ғибратты ғалым, әлеуетті әдебиеттанушы, ұлағатты ұстаз, абыйройлы ақсақал, ардақты аға Тұрсынбек Кәкішевтің орны бөлек-ті. Алты алашқа әйгілі зерделі зерттеуші болғаны өз алдына, оның азаматтық ұстанымы да өте берік еді.

Еменнің иір бұтағы секілді, ешкімнің ыңғайына жығылмай, жөнісідік атаулының бәріне қайыспай қарсы тұрды. Қажет жерінде Махамбет-мінезге салып, ақырып теңдік сұрады. Осы күнгі депутаттар біресе айтып алып, біресе қайтып алып жүрген мәселелерді Тұрсынбек ағам талай жыл бойы жеріне жеткізе тәпсірледі. Ол кісінің өнегелі істерін үнемі үлгі тұттық. Арғы-бергі, алыс-жақын елдердің архивтерін түгел сүзіп шыққаны үшін құрметтейтін едік. Атақты қолжазба журнал – «Садақты» тертөгіп іздеп, деректері мен дәйектерін ғылыми айналымға қосқаны үшін қадірлейтін едік. Кішкене ғана мәліметтің мән-жайы құлағына шалынса, бар шаруасын тастап, жолға шығып кететініне, сөйтіп, айлап жүріп, «еңку-еңку шер шалатынына, қоныр салқын төске алатынына» Әбден құрсан болатынбыз.

Жас буыннан қамқорлығын аяған жоқ. Бесіктен беліміз шықпай жатып, докторлық қорғауға талпынғанымызда қолдау көрсетті. Бізге сенім арты. Ғылыми жетекшіміз болмаса да, ақыл-кеңесін аяған жоқ. Қайта жолымызда жатқан жоталы жалпақтар мен шіренген шалқақтарды тыйып тастап отырды. Өйткені мінезді еді. Кесекті ердің сойы еді. Сырдарияның сарқыраған суын теріс ағызып жібере алмаса да, кез келген ғылыми кеңестің бағыт-бағдарын өзгертпін жіберу тегеурінді

Тұрсағамның қолынан келетін. Сондай айбарлы ағаның аялы алақаны, шуақты шұғыласы, қалтқысыз қамқорлығы бізді қанаттандыра түсті. Алдағы белестерімізге қарай құлшына ұмтылдық.

Ең бастысы, жақсылық жасау да, ерлік жасау да Тұрсынбек ағаға тән қасиет-ті. Үзеңгілес досы Зейнолла Қабдолов қайтыс болғанда, қаралы хабарды естіп, жолға шығып кеткен жерінен сапарын үзіп, дереу қайтып оралды. Тіпті Шу ма, Тараз ба, едәуір жерге шығандап үлгерген екен. Ол жақта ардақты ағамызды қалың ел күтіп отырған-ды. Бәрін де тәрк етті. Дерек ат басын кері бұрды. Қоштасу рәсімінде жүрегі жылап тұрып сөйледі. Бейіт басында таудай Тұрсекең заңғар Зекеңе өз қолшығып кететініне, сөйтіп, Қабдолов пен Кәкішевтің шәкірттері, мұны ешқанша ұмытпаймыз. Өрелі ісіңіз, өрісті өнегеліз жөнінде жылдар бойы айтыла бермек.

Қазір интернеттегі дерек іздеу арналарынан Тұрсекең туралы мәлімет сауғың келсе, Тұрсынбек Кәкішевтен бұрын Тұрсынбек Қабатов шыға келетін заман... Қайтесіз... Бірақ бәрібір оның бейнесі бәрінен биік тұрады!

Ұлағатты ұстазымыздың мынадай бір суреті тарихқа таңбаланыпты. Ғажап қой, иә?..

Бауыржан ОМАРҰЛЫ

(Суретті түсірген – Шүкір ШАХАЙ)

ДҮЙСЕНБІ
12 ҚАЗАН

QAZAQSTAN

5:30 Әнұран
5:35 «Тіршілік»
6:05 «Көңіл толқыны»
7:00 «ТАҢШОЛПАН»
9:00 «ЖОҒАЛҒАН ЖЫЛДАР» телехикаясы.
10:10 «Мелек» телехикаясы
12:10 «Қызық екен...»
13:10 «Сезім толқыны» телехикаясы.
14:20 «Апта» сараптамалық бағдарламасы.
15:00 «Ақорда»
15:20 «Көңіл толқыны»
15:55 «Жоғалған есім» телехикаясы.
17:20 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
18:00 «МЕЛЕК» телехикаясы.
20:00 АҚПАРАТ
20:30 «СОҢҒЫ ХАТ» телехикаясы.
21:30 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» телехикаясы.
22:25 «Шеше» телехикаясы.
23:15 «АШЫҚ АЛАҢ»
0:40 «Қазір айтайық» әлеуметтік ток-шоуы.
1:35 «Қызық екен...»
2:30 «Көңіл толқыны»
3:25 Әнұран
3:30 «Таудағы туризм» арнайы жоба
3:50 «Ашық алаң»
4:40 «Сезім толқыны» телехикаясы.

05:00 Телехикая. «Рауза»
06:00 Концерт
08:00 «Оян!»
10:00 «Алданған тағдыр»
11:00 Мультфильм
12:20 Мультсериал
13:00 Премьера! «Цифровой код»
13:30 Телехикая. «Рауза»
14:15 Тұсаукесер! Телехикая. «Ақ жеңге»
15:15 Телехикая. «Келінжан»
16:15 Кино
17:40 Спецпроект President
18:30 Жаңалықтар
19:00 Тұсаукесер! Телехикая. «Ақ жеңге»
20:00 Телехикая. «Келінжан»
21:00 «Алданған тағдыр»
23:00 «МузАрт – 25 жыл» деректі фильмі
23:30 «Көркем»
00:10 Премьера! Телесериал «Ловушка»
01:10 Телесериал

ASTANA TV

06:30 «Күлфи» телехикаясы
07:50 «Жат өмір» телехикаясы
09:00 «Үкім 3» телехикаясы
10:25 «Үздік әзілдер»
11:30 Көркем фильм
13:30 «Эу-зу Күлпәш» телехикаясы
15:00 «Заң аясында»
15:10 «Алау» телехикаясы
17:00 «Дон И» телехикаясы
18:20 «Ізің өшпесін» телехикаясы
19:00 «Astanatimes»
20:00 «Үкім 3» телехикаясы
21:00 «Жат өмір» телехикаясы
22:00 «Жаралы жүрек» телехикаясы
23:00 «Күлфи» телехикаясы
00:10 «Дон И» телехикаясы
01:20 «Ханзада Жумонг» телехикаясы

7

6:00 Мелодрама «СЧАСТЬЯ ХВАТИТ ВСЕМ»
8:00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
9:30 «ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!»
11:00 «МОДНЫЙ ПРИГОВОР»
12:05 «ЖИТЬ ЗДОРОВО»
13:05 «АНАЛИТИКА»
14:10 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14:30 «QOSLIKE»
18:30 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
19:00 «KÖREMİZ-ШОУ»
20:00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20:35 «ВОЛЧИЙ БЕРЕГ»
1:55 Многосерийный фильм «САЛЬСА»
2:45 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
3:15 «KÖREMİZ-ШОУ»
4:15 «П@УТИНА» бағдарламасы

КТК

7:00 ҚР ӘНҰРАНЫ
7:05 «ҒАЗИХАН ШЕКЕРБЕКОВТІҢ КЕШІ»
9:10 «ПЛАМЯ ЖИЗНИ», турецкая драма
11:25 «БРАТ ИЛИ БРАК», комедия
13:45 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ»
16:30 «ПЕВИЦА», мелодрама.
18:30 «ПЛАМЯ ЖИЗНИ», турецкая драма.
20:30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
21:00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21:40 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ»
0:20 «АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ»
2:30 «ПЕВИЦА», мелодрама (повтор)
4:20 «СУЙГЕНІҢ ҚАЙДА»
5:10 «ЗАКИРА», отандық телехикаясы
5:50 «КТК ҚОРЖЫНЫ»

31

06:00 «Әзіл студия»
06:30 «Шаншар»
08:30 Мультсериал «Губка Боб»
09:00 Мультсериал «Черепашки-ниндзя»
09:30 «Мой домашний крокодил» (повтор)
12:00 «Индияна Джонс и Королевство хрустального черепа» (повтор)
15:00 «Джон Уик 2» (повтор)
18:00 «13-й район: Кирпичные особняки»
20:00 Информбюро (рус/каз)
21:00 «Глубоководный горизонт»
23:10 «Миссия невыполнима»
01:40 «Два незнакомца»
04:20 «1001 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
04:30 Телевикторина «BALA BATTLE»
05:00 «Күліп Ал!» ойын-сауық бағдарламасы
05:20 «Ризамын» ойын-сауық бағдарламасы

7

4:30 «Дем. Соңғы үміт» телехикая
5:30 «Ата-ана. Бала-шаға» телехикая
6:40 «Запретная любовь» телесериал
8:10 «Запретная любовь» телесериал
9:00 Телесериал
10:20 «Әкеге апарар жол» к/ф
12:30 «НУ, ПОГОДИ!» мультфильм
13:00 ЖАҢАЛЫҚТАР
13:30 «ТӘУІП ХО ЖУН» телехикая
15:40 «НУ, ПОГОДИ!» мультфильм
16:00 Телесериал
18:00 ЖАҢАЛЫҚТАР. ТІКЕЛЕЙ ЭФИР
18:30 Телесериал
20:00 «ЗАПРЕТНАЯ ЛЮБОВЬ» телесериал
22:10 «ДАЛЕКИЙ ГОРОД» телесериал
23:10 «ИФФЕТ» телехикая
0:30 «МЫҢ РЕТ СҮЙДІМ» телехикая
1:40 Телесериал
2:40 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
3:30 Тазалық уақыты

НТК

07.00 «Разминка» (каз/рус)
07.15 «Қызық Live» (каз.)
08.20 «INSTA LIKE» (каз.)
09.00 «ARMANKIDS» (мультсериал, каз.)
09.10 «ALEXGAM» (мультсериал)
09.20 «АГЕНТ 203» (мультсериал)
10.10 «РЕАЛЬНАЯ БЕЛКА 2»
12.00 «НЕ ДЕЙДІ?»
14.00 «ДЭМ ДОДА»
15.00 «ҚАЛА СЫРЫ» (реалити-шоу, каз.)
16.00 «БІР КӨРГЕННЕН»
17.00 Телехикая «Қашан туасың» (каз.)
17.40 «INSTA TV» (каз.)
18.00 «МИР НАИЗНАНКУ. ИНДОНЕЗИЯ»
19.00 Сериал «105» (2-й сезон, драма)
19.30 «ОДНАЖДЫ В РОССИИ»
20.30 Сериал «СПЕЦНАЗ» (боевик, США)
22.10 «ПОСЛЕДНИЙ ВЫСТРЕЛ»
00.50 «Қызық Live» (каз.)
02.00 Реалити-шоу «Жаңа қазахи» (каз.)
03.00 «Ұ-НIGHT SHOW» (каз.)
03.40 «INSTA TV» (каз.)
04.00-05.00 «Екі езу» (каз.)

СЕЙСЕНБІ
13 ҚАЗАН

QAZAQSTAN

5:30 ӘНҰРАН
6:05 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
7:00 «ТАҢШОЛПАН»
9:00 «ЖОҒАЛҒАН ЖЫЛДАР»
10:10 «МЕЛЕК» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
12:10 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...»
13:10 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
14:20 «ДРОППЕР» АРНАЙЫ ЖОБА
14:40 «КӨРІНБЕЙТІН ДЕРТ»
14:55 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
15:55 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
17:20 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
18:00 «МЕЛЕК» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
20:00 АҚПАРАТ
20:30 «СОҢҒЫ ХАТ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
21:30 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
22:25 «ШЕШЕ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
23:15 «АШЫҚ АЛАҢ»
0:40 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ» ӘЛЕУМЕТТІК ТОК-ШОУЫ.
1:35 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...» ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫ ТЕЛЕВИКТОРИНАСЫ.
2:25 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
3:20 ӘНҰРАН
3:20 «ДРОППЕР» АРНАЙЫ ЖОБА
3:40 «АШЫҚ АЛАҢ» ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ТОК-ШОУЫ.
4:35 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.

7

05:00 ТЕЛЕХИКАЯ. «РАУЗА»
06:00 КОНЦЕРТ
08:00 «ОЯН!»
10:00 «АЛДАНҒАН ТАҒДЫР»
12:00 «ОЙНАIQ»
13:00 «ӨЗЕКТІ»
13:30 ТЕЛЕХИКАЯ. «РАУЗА»
14:15 «АҚ ЖЕҢГЕ»
15:15 ТЕЛЕХИКАЯ. «КЕЛІНЖАН»
16:00 КИНО
18:30 ЖАҢАЛЫҚТАР
19:00 «АҚ ЖЕҢГЕ»
20:00 ТЕЛЕХИКАЯ. «КЕЛІНЖАН»
21:00 «АЛДАНҒАН ТАҒДЫР»
23:00 «МУЗАРТ – 25 ЖЫЛ»
23:30 ТҰСАУКЕСЕРІ «ӘЗІЛ БӘЙГЕ»
00:10 «ЛОВУШКА»
01:10 ТЕЛЕСЕРИАЛ

ASTANA TV

06.30 «Күлфи» телехикаясы
07.50 «Жат өмір» телехикаясы
09.00 «Үкім 3» телехикаясы
10.25 «Үздік әзілдер»
11.30 Көркем фильм
13.30 «Эу-зу Күлпәш» телехикаясы
15.00 «Новая экономика»
15.10 «Алау» телехикаясы
17.00 «Дон И» телехикаясы
18.20 «Ізің өшпесін» телехикаясы
19.00 «Astanatimes»
20.00 «Үкім 3» телехикаясы
21.00 «Орхан» телехикаясы
22.00 «Жаралы жүрек» телехикаясы
23.00 «Күлфи» телехикаясы
00.10 «Дон И» телехикаясы
01.20 «Ханзада Жумонг» телехикаясы

7

6:00 Мелодрама «СЧАСТЬЯ ХВАТИТ ВСЕМ»
8:00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
9:30 «ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!»
11:05 «МОДНЫЙ ПРИГОВОР»
12:05 «ЖИТЬ ЗДОРОВО»
13:05 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ!»
14:10 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14:30 «QOSLIKE»
18:30 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
19:00 «KÖREMİZ-ШОУ»
20:00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20:35 «ВОЛЧИЙ БЕРЕГ»
1:55 Многосерийный фильм «САЛЬСА»
3:15 «KÖREMİZ-ШОУ»
4:15 «П@УТИНА» бағдарламасы

КТК

7:00 ҚР ӘНҰРАНЫ
7:35 «ӘНІМ СЕН ЕДІҢ»
8:10 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ (ПОВТОР)
9:10 «ПЛАМЯ ЖИЗНИ»
11:00 «АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ»
14:30 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ»
16:30 «ПЕВИЦА», мелодрама.
18:30 «ПЛАМЯ ЖИЗНИ», турецкая драма.
20:30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
21:00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21:40 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ»
0:20 «АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ»
2:30 «ПЕВИЦА», мелодрама (повтор)
4:20 «СУЙГЕНІҢ ҚАЙДА»
5:10 «ЗАКИРА», отандық телехикаясы
5:50 «КТК ҚОРЖЫНЫ»

31

06:00 «Әзіл студия» ойын-сауық бағдарламасы
06:30 «Разминка» ойын-сауық бағдарламасы
07:00 Информбюро (рус/каз)
08:00 «Күліп Ал!» ойын-сауық бағдарламасы
08:20 «Ойнама» телехикаясы. 1 бөлім (повтор)
09:00 Мультсериал «Губка Боб»
09:15 Мультсериал «Черепашки-ниндзя»
09:40 КИНО. Том Круз в боевике «Миссия невыполнима» (повтор)
12:20 КИНО. Пол Уокер в боевике «13-й район: Кирпичные особняки» (повтор)
14:30 КИНО. Мэтт Дэймон в фантастическом триллере «Марсианин» (повтор)
18:00 «Мышьяная охота»
20:00 Информбюро (рус/каз)
21:00 КИНО. Пол Уокер в приключенческом боевике «В ловушке времени»
23:40 «Миссия невыполнима 2»
02:10 «Если бы...»
04:20 «1001 әзіл»
04:30 Телевикторина «BALA BATTLE»
05:00 «Күліп Ал!» ойын-сауық бағдарламасы
05:20 «Ризамын» ойын-сауық бағдарламасы

7

4:30 «Дем. Соңғы үміт» телехикая
5:30 «Ата-ана. Бала-шаға» телехикая
6:40 «Запретная любовь» телесериал
8:00 НОВОСТИ. УТРО
9:00 Телесериал
10:20 «ДАВАЙ ЛЮБОЙ ЦЕНОЙ» к/ф
12:30 «НУ, ПОГОДИ!» мультфильм
13:00 ЖАҢАЛЫҚТАР/НОВОСТИ. ПРЯМОЙ ЭФИР
13:30 «ТӘУІП ХО ЖУН» телехикая
15:40 «НУ, ПОГОДИ!» мультфильм
16:00 Телесериал
18:00 ЖАҢАЛЫҚТАР. ТІКЕЛЕЙ ЭФИР
18:30 Телесериал
19:30 НОВОСТИ. ПРЯМОЙ ЭФИР
20:00 «ЗАПРЕТНАЯ ЛЮБОВЬ» телесериал
22:10 «ДАЛЕКИЙ ГОРОД» телесериал
23:10 «ИФФЕТ» телехикая
0:30 «МЫҢ РЕТ СҮЙДІМ» телехикая
1:30 Телесериал
2:30 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
3:30 Тазалық уақыты

НТК

07.00 «Разминка» (каз/рус)
07.15 «Қызық Live» (каз.)
08.20 «INSTA LIKE» (каз.)
08.50 «ARMANKIDS» (мультсериал, каз.)
09.00 «ALEXGAM» (мультсериал)
09.10 «АГЕНТ 203» (мультсериал)
10.10 «МИР НАИЗНАНКУ. ИНДОНЕЗИЯ»
11.20 Сериал «105» (2-й сезон)
12.00 «НЕ ДЕЙДІ?»
14.00 «ДЭМ ДОДА»
15.00 «ҚАЛА СЫРЫ» (реалити-шоу, каз.)
16.00 «БІР КӨРГЕННЕН»
17.00 Телехикая «Қашан туасың» (каз.)
17.40 «INSTA TV» (каз.)
18.00 «МИР НАИЗНАНКУ. ИНДОНЕЗИЯ»
19.00 Сериал «105» (2-й сезон, драма)
19.30 «ОДНАЖДЫ В РОССИИ»
20.30 Сериал «СПЕЦНАЗ» (боевик, США)
21.10 «ЖИВОЕ»
01.00 «Қызық Live» (каз.)
02.00 Реалити-шоу «Жаңа қазахи» (каз.)
03.00 «Ұ-NIGHT SHOW» (каз.)
03.40 «INSTA TV» (каз.)
04.00-05.00 «Екі езу» (каз.)

СӘРСЕНБІ
14 ҚАЗАН

QAZAQSTAN

5:30 ӘНҰРАН
6:05 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
7:00 «ТАҢШОЛПАН»
9:00 «ЖОҒАЛҒАН ЖЫЛДАР»
10:10 «МЕЛЕК» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
12:10 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...»
13:10 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
14:20 «QAZAQ CREATIVE»
14:50 «SUPERSTAR KZ» КҮНДЕЛІГІ.
14:55 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
15:55 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
17:00 АҚПАРАТ
17:20 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
18:00 «МЕЛЕК» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
20:00 АҚПАРАТ
20:30 «СОҢҒЫ ХАТ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
21:30 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
22:25 «ШЕШЕ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
23:15 «АШЫҚ АЛАҢ»
0:40 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
1:35 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...» ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫ ТЕЛЕВИКТОРИНАСЫ.
2:25 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
3:20 ӘНҰРАН
3:25 QAZAQ CREATIVE»
3:50 «АШЫҚ АЛАҢ» ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ТОК-ШОУЫ.
4:40 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.

7

05:00 ТЕЛЕХИКАЯ. «РАУЗА»
06:00 КОНЦЕРТ
08:00 «ОЯН!»
10:00 «АЛДАНҒАН ТАҒДЫР»
12:00 «ОЙНАIQ»
13:00 «БАЛАМ ҮШІН»
13:30 ТЕЛЕХИКАЯ. «РАУЗА»
14:15 «АҚ ЖЕҢГЕ»
15:15 ТЕЛЕХИКАЯ. «КЕЛІНЖАН»
16:00 КИНО
18:30 ЖАҢАЛЫҚТАР
19:00 «АҚ ЖЕҢГЕ»
20:00 ТЕЛЕХИКАЯ. «КЕЛІНЖАН»
21:00 «АЛДАНҒАН ТАҒДЫР»
23:00 «МУЗАРТ – 25 ЖЫЛ»
23:30 ТҰСАУКЕСЕРІ «ӘЗІЛ БӘЙГЕ»
00:10 «ЛОВУШКА»
01:10 ТЕЛЕСЕРИАЛ

ASTANA TV

06.30 «Күлфи» телехикаясы
07.50 «Үкім 3» телехикаясы
09.00 «Орхан» телехикаясы
10.25 «Үздік әзілдер»
11.30 Көркем фильм
13.30 «Эу-зу Күлпәш» телехикаясы
15.00 «Заң аясында»
15.10 «Алау» телехикаясы
17.00 «Дон И» телехикаясы
18.20 «Ізің өшпесін» телехикаясы
19.00 «Astanatimes»
20.00 «Үкім 3» телехикаясы
21.00 «Орхан» телехикаясы
22.00 «Жаралы жүрек» телехикаясы
23.00 «Күлфи» телехикаясы
00.10 «Дон И» телехикаясы
01.20 «Ханзада Жумонг» телехикаясы

7

6:00 «ПАДЕНИЕ ОРДЕНА» ТЕЛЕХИКАЯ
6:50 «ПОЗДНЕЕ РАСКАЯНИЕ»
8:00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
9:30 «ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!»
11:05 «МОДНЫЙ ПРИГОВОР»
12:05 «ЖИТЬ ЗДОРОВО»
13:05 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ!»
14:30 «QOSLIKE»
18:30 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
19:00 «KÖREMİZ-ШОУ»
20:00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20:35 «ВОЛЧИЙ БЕРЕГ»
1:25 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
1:55 «САЛЬСА»
3:15 «KÖREMİZ-ШОУ»
4:15 «П@УТИНА» БАҒДАРЛАМАСЫ

КТК

7:00 ҚР ӘНҰРАНЫ
7:05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР (ҚАЙТАЛУ)
7:35 «ӘНІМ СЕН ЕДІҢ»
8:10 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ (ПОВТОР)
9:10 «ПЛАМЯ ЖИЗНИ»
11:30 «АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ»
14:00 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ»
16:30 «ТОПТУН», ДЕТЕКТИВ.
18:30 «ПЛАМЯ ЖИЗНИ», ТУРЕЦКАЯ ДРАМА.
20:30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
21:00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21:40 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ», РЕАЛИТИ-ШОУ.
0:20 «АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ», ДЕТЕКТИВ
2:30 «ТОПТУН», ДЕТЕКТИВ (ПОВТОР)
4:20 «СУЙГЕНІҢ ҚАЙДА»
5:10 «ЗАКИРА», ОТАНДЫҚ ТЕЛЕХИКАЯСЫ (ҚАЙТАЛУ)
5:50 «КТК ҚОРЖЫНЫ»
6:05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР (ҚАЙТАЛУ)

31

06:00 «Әзіл студия»
07:00 ИНФОРМБЮРО (РУС/КАЗ)
08:00 «КҮЛІП ALL»
08:20 «ОЙНАМА» ТЕЛЕХИКАЯСЫ
09:00 МУЛЬТСЕРИАЛ «ГУБКА БОБ»
09:15 «ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ»
09:40 «МИССИЯ НЕВЫПОЛНИМА 2»
12:40 «В ЛОВУШКЕ ВРЕМЕНИ» (ПОВТОР)
15:30 «ДЖУМАНДЖИ»
18:00 «ОРДЕР НА СМЕРТЬ»
20:00 ИНФОРМБЮРО (РУС/КАЗ)
21:00 «ПОСЛЕДНИЙ РУБЕЖ»
23:10 «ГЛУБОКОВОДНЫЙ ГОРИЗОНТ»
01:30 КИНО. ШАБАНА АЗМИ В ДРАМЕ «ИСТИННАЯ СВЯЗЬ»
04:20 «ӘЗІЛ СТУДИО» ОЙЫН-САУЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ
04:40 «1001 ӘЗІЛ» ОЙЫН-САУЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ
04:50 ТЕЛЕВИКТОРИНА «BALA BATTLE»
05:20 «КҮЛІП ALL»
05:40 «РИЗАМЫН» ОЙЫН-САУЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ

7

4:30 «Дем. Соңғы үміт» телехикая
5:30 «Ата-ана. Бала-шаға» телехикая
6:40 «Запретная любовь» телесериал
8:10 «Запретная любовь» телесериал
9:00 Телесериал
10:20 «РОБОТ- ӘЙЕЛ» к/ф
12:30 «НУ, ПОГОДИ!» мультфильм
13:30 «ТӘУІП ХО ЖУН» телехикая
15:40 «НУ, ПОГОДИ!» мультфильм
16:00 Телесериал
18:00 ЖАҢАЛЫҚТАР. ТІКЕЛЕЙ ЭФИР
18:30 Телесериал
20:00 «ЗАПРЕТНАЯ ЛЮБОВЬ» телесериал
22:10 «ДАЛЕКИЙ ГОРОД» телесериал
23:10 «ИФФЕТ» телехикая

0:10 «МЫҢ РЕТ СҮЙДІМ» телехикая
1:10 Телесериал
2:10 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
3:30 Тазалық уақыты

НТК

07.00 «РАЗМИНКА» (КАЗ/РУС)
07.15 «ҚЫЗЫҚ LIVE» (КАЗ.)
08.20 «INSTA LIKE» (КАЗ.)
08.50 «ARMANKIDS»
09.00 «ALEXGAM» (МУЛЬТСЕРИАЛ)
09.10 «АГЕНТ 203» (МУЛЬТСЕРИАЛ)
10.10 «МИР НАИЗНАНКУ. ИНДОНЕЗИЯ»
11.20 СЕРИАЛ «105» (2-Й СЕЗОН)
12.00 «НЕ ДЕЙДІ?»
14.00 «ДЭМ ДОДА»
15.00 «ҚАЛА СЫРЫ»
16.00 «БІР КӨРГЕННЕН»
17.00 Телехикая «ҚАШАН ТУАСЫҢ» (КАЗ.)
17.40 «INSTA TV» (КАЗ.)
18.00 «МИР НАИЗНАНКУ. ИНДОНЕЗИЯ»
19.00 СЕРИАЛ «105»
19.30 «ОДНАЖДЫ В РОССИИ»
20.30 СЕРИАЛ «СПЕЦНАЗ» (БОЕВИК, США)
22.10 «РАЙОН № 9»
01.00 «ҚЫЗЫҚ LIVE» (КАЗ.)
02.00 РЕАЛИТИ-ШОУ «ЖАҢА КАЗАХИ»
03.00 «Ұ-NIGHT SHOW» (КАЗ.)
03.40 «INSTA TV» (КАЗ.)
04.00-05.00 «Екі езу» (КАЗ.)

БЕЙСЕНБІ
15 ҚАЗАН

QAZAQSTAN

5:30 ӘНҰРАН
5:35 АҚПАРАТ
6:05 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
7:00 «ТАҢШОЛПАН»
9:00 «ЖОҒАЛҒАН ЖЫЛДАР»
10:10 «МЕЛЕК» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
12:10 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...»
13:10 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ»
14:20 «ТАЗА САНА»
14:55 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
15:55 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
17:00 АҚПАРАТ
17:20 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
18:00 «МЕЛЕК» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
20:00 АҚПАРАТ
20:25 АҚША ӘЛІППЕСІ
20:30 «СОҢҒЫ ХАТ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
21:30 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
22:25 «АДАСҚАН» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
23:15 «АШЫҚ АЛАҢ»
0:35 АҚША ӘЛІППЕСІ
0:40 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
1:35 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...»
2:30 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
3:20 ӘНҰРАН
3:25 «ТАЗА САНА»
3:55 «АШЫҚ АЛАҢ»
4:40 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.

7

05:00 Телехикая. «Рауза»
06:00 Концерт
08:00 «Оян!»
10:00 «Алданған тағдыр»
12:00 «ОйнаIQ»
13:00 «Өзекті»
13:30 Телехикая. «Рауза»
14:15 Тұсаукесер! Телехикая. «Ақ жеңге»
15:15 Телехикая. «Келінжан»
16:15 Кино
18:30 Жаңалықтар
19:00 Тұсаукесер! Телехикая. «Ақ жеңге»
20:00 Телехикая. «Келінжан»
21:00 «Алданған тағдыр»
23:00 «МузАрт – 25 жыл» деректі фильмі
23:30 Тұсаукесер! «Әзіл бәйге»
00:10 Премьера! Телесериал «Ловушка»
01:10 Телесериал

ASTANA TV

06.30 «Күлфи» телехикаясы
07.50 «Үкім 3» телехикаясы
09.00 «Орхан» телехикаясы
10.25 «Үздік әзілдер»
11.30 Көркем фильм
13.30 «Эу-зу Күлпәш» телехикаясы
15.00 «Новая экономика»
15.10 «Алау» телехикаясы
17.00 «Дон И» телехикаясы
18.20 «Салем, Дана!» телехикаясы
19.00 «Astanatimes»
20.00 «Үкім 3» телехикаясы
21.00 «Орхан» телехикаясы
22.00 «Жаралы жүрек» телехикаясы
23.00 «Күлфи» телехикаясы
00.10 «Дон И» телехикаясы
01.20 «Ханзада Жумонг» телехикаясы

ЖАҚСЫДАН ҚАЛҒАН ЖӘДІГЕР

СӘКЕННІҢ ФРАНЦУЗ ӘТІРІ

Кейде тұтас бір дәуірдің рухын бір ғана жәдігердің бойынан сезінуге болады. Бұл бұйым – Сәкен Сейфуллинге тиесілі болған француз әтірі. Қызғылт матамен қапталған сәнді қорабы мен нәзік жібек шашағы өткен ғасырдың талғамын айқын аңғартады. Уақыт табы оның өңін өзгертсе де, тарихи құндылығын еш кеміткен жоқ.

Қорап пен құты бетіне бейнеленген ағаш бұтағындағы құс композициясы жәдігерге ерекше көрік береді, ал сурет астында француз тілінде «1JEGE MOSCOU» деген жазу бар.

Шыны құтының қақпағы бүгінге жетпеген. Дегенмен бұралып жабылатын ізі мен аузына оралған мата оның кезінде күнделікті қолданыста болғанын аңғартады. Ал арнайы ұға дәл орналасқан қорабы бұйымның аса ұқыппен сақталғанын көрсетеді.

7

ТК

06:00 «ПАДЕНИЕ ОРДЕНА» телехикая
6:50 «ПОЗДНЕЕ РАСКАНИЕ»
8:00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
9:30 «ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!»
11:05 «МОДНЫЙ ПРИГОВОР»
12:05 «ЖИТЬ ЗДОРОВО»
13:05 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ!»
14:30 «QOSLIKE»
18:30 «БАСТЫ ЖаҢАЛЫҚТАР»
19:00 «KÖREMİZ-ШОУ»
20:00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20:35 «ВОЛЧИЙ БЕРЕГ»
1:25 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
1:55 Многосерийный фильм «САЛБСА»
3:15 «KÖREMİZ-ШОУ»
4:15 «P@UTINA» бағдарламасы

Астана TV

7:00 ҚР ӘНУРАНЫ
7:35 «ӘНІМ СЕН ЕДІҢ»
8:10 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ (повтор)
9:10 «ПЛАМЯ ЖИЗНИ»
11:30 «АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ»
14:00 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ»
16:30 «ТОПТУН», детектив.
18:30 «ПЛАМЯ ЖИЗНИ», турецкая драма.
20:30 КЕШКІ ЖаҢАЛЫҚТАР
21:00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21:40 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ»
22:00 «АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ»
2:30 «ТОПТУН», детектив (повтор)
4:20 «СҮЙГЕНІҢ ҚАЙДА»
5:10 «ЗАКИРА», отандық телехикаясы
5:50 «КТК ҚОРЖЫНЫ»
6:05 КЕШКІ ЖаҢАЛЫҚТАР (қайталау)

31

06:00 «Әзіл студия»
07:00 Информбюро (рус/каз)
08:00 «Күліп Ал!»
08:20 «Ойнама» телехикаясы. 3 бөлім
09:00 Мультсериал «Губка Боб»
09:30 Мультсериал «Черепашки-ниндзя»
10:00 «Мышная охота» (повтор)
12:20 «Ордер на смерть» (повтор)
14:30 «Последний рубж» (повтор)
17:00 «Кракен»
20:00 Информбюро (рус/каз)
21:00 «План побега»
23:40 «Не дыши»
01:40 «31 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
03:20 «Time Vine»
03:40 «TikTok show»
04:40 «1001 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
04:50 Телевикторина «BALA BATTLE»
05:20 «Күліп Ал!» ойын-сауық бағдарламасы
05:40 «Ризамын»

7

4:30 «Дем. Соңғы үміт» телехикая
5:30 «Ата-ана. Бала-шаға» телехикая
6:40 «Запретная любовь» телесериал
8:10 «Запретная любовь» телесериал
9:00 Телесериал
10:20 «МНОГОДЕДНЫЙ» к/ф
12:40 «НУ, ПОГОДИ!» мультфильм
13:30 «ТӘУІП ХО ЖҰН» телехикая
15:40 «НУ, ПОГОДИ!» мультфильм
16:00 Телесериал
18:00 ЖаҢАЛЫҚТАР. ТІКЕЛІ ӘФИР
18:30 Телесериал
20:00 «ЗАПРЕТНАЯ ЛЮБОВЬ» телесериал
22:10 «ДАЛЕКИЙ ГОРОД» телесериал
23:10 «ИФФЕТ» телехикая
0:10 «МЫҢ РЕТ СҮЙДІМ» телехикая
1:10 Телесериал
2:10 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
2:50 Қызықты weekend

НТК

07.00 «Разминка» (каз/рус)
07.15 «Қызық Live» (каз.)
08.20 «INSTA LIKE» (каз.)
08.50 «ARMANKIDS» (мультсериал, каз.)
09.00 «ALEXGAM» (мультсериал)
09.10 «АГЕНТ 203» (мультсериал)
10.10 «МИР НАИЗНАНКУ. ИНДОНЕЗИЯ»
11.20 Серилал «105» (2-й сезон)
12.00 «НЕ ДЕЙДІ?»
14.00 «ДӘМ ДОДА»
15.00 «ҚАЛА СырЫ» (реалити-шоу, каз.)
16.00 «БІР КӨРГЕННЕН»
17.00 Телехикая «Қашан туасың» (каз.)
17.40 «INSTA TV» (каз.)
18.00 «МИР НАИЗНАНКУ. ИНДОНЕЗИЯ»
19.00 «ОДНАЖДЫ В РОССИИ»
20.30 Серилал «СПЕЦНАЗ» (боевик, США)
22.10 «НАБЛЮДАЮЩИЙ»
00.50 «Қызық Live» (каз.)

31

02.00 Реалити-шоу «Жаңа қазахи» (каз.)
03.00 «Y-NIGHT SHOW» (каз.)
04.00-05.00 «Екі езу» (каз.)

QAZAQSTAN

ЖҰМА
16 ҚАЗАН

Астана TV

05:00 ТЕЛЕХИКАЯ. «РАУЗА»
06:00 КОНЦЕРТ
08:00 «ОЯН!»
10:00 «АЛДАНҒАН ТАҒДЫР»
12:00 «ОЙНАҚ»
13:00 «НАРОДНЫЙ КОНТРОЛЬ»
13:30 ТЕЛЕХИКАЯ. «РАУЗА»
14:15 «АҚ ЖЕҢГЕ»
15:15 ТЕЛЕХИКАЯ. «КЕЛІНЖАН»
16:00 КИНО
18:30 ЖаҢАЛЫҚТАР
19:00 «АҚ ЖЕҢГЕ»
20:00 ТЕЛЕХИКАЯ. «КЕЛІНЖАН»
21:00 «АЛДАНҒАН ТАҒДЫР»
23:00 «КЕШРЕС»
00:10 «ЛОВУШКА»

Астана TV

06:30 «Күлфи» телехикаясы
07:50 «Үкім 3» телехикаясы
09:00 «Орхан» телехикаясы
10:25 «Үздік әзілдер»
11:30 Көркем фильм
13:20 «Зу-зу Күлпаш» телехикаясы
14:35 «Қолтаңба»
15:00 «Заң асында»
15:10 «Алау» телехикаясы
17:00 «Дон И» телехикаясы
18:20 «Салем, Дана!» телехикаясы
19:00 «Astanatimes»
20:00 «Үкім 3» телехикаясы
21:00 «Орхан» телехикаясы
22:00 «Жаралы жүрек» телехикаясы
23:00 «Күлфи» телехикаясы
00:10 «Дон И» телехикаясы
01:20 «Ханзада Жумонг» телехикаясы

ТК

6:00 «ПАДЕНИЕ ОРДЕНА» телехикая
6:55 «ПОЗДНЕЕ РАСКАНИЕ»
8:00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
9:30 «ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!»
11:05 «МОДНЫЙ ПРИГОВОР»
12:05 «ЖИТЬ ЗДОРОВО»
13:05 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ!»
14:30 «QOSLIKE»
18:30 «БАСТЫ ЖаҢАЛЫҚТАР»
19:00 «KÖREMİZ-ШОУ»
20:00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20:30 «ҚҰРЫЛТАЙ ОНЛАЙН»
20:55 «ПОЛЕ ЧУДЕС»
22:30 «ДЕЛА ЖИТЕЙСКИЕ 7»
2:55 «KÖREMİZ-ШОУ»
3:35 «P@UTINA» бағдарламасы

Астана TV

7:00 ҚР ӘНУРАНЫ
7:05 КЕШКІ ЖаҢАЛЫҚТАР (қайталау)
7:35 «ӘНІМ СЕН ЕДІҢ»
8:10 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ (повтор)
9:10 «ПЛАМЯ ЖИЗНИ»
11:30 «АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ»
14:00 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ»
16:30 «ТОПТУН», детектив.
18:30 «ПЛАМЯ ЖИЗНИ», турецкая драма.
20:30 КЕШКІ ЖаҢАЛЫҚТАР
21:40 «СВОИ», детектив
1:55 «ТОПТУН», детектив (повтор)
3:45 «СҮЙГЕНІҢ ҚАЙДА»
4:45 «ЗАКИРА», отандық телехикаясы
5:30 «КТК ҚОРЖЫНЫ»

31

06:00 «Әзіл студия»
07:00 Информбюро (рус/каз)
08:00 «Күліп Ал!» ойын-сауық бағдарламасы
08:20 «Ойнама» телехикаясы. 4 бөлім
09:00 Мультсериал «Черепашки-ниндзя»
09:30 Анимационный фильм
11:30 «Джуманджи» (повтор)
14:10 «Кракен» (повтор)
17:20 «Тайна печати дракона»
20:00 Информбюро (рус/каз)
21:00 «Джон Уик 3»
00:50 «План побега» (повтор)
02:00 «31 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
03:20 «Time Vine» ойын-сауық бағдарламасы
03:40 «TikTok show»
04:20 «Әзіл студия» ойын-сауық бағдарламасы
04:40 «1001 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
04:50 Телевикторина «BALA BATTLE»
05:20 «Күліп Ал!» ойын-сауық бағдарламасы
05:40 «Ризамын» ойын-сауық бағдарламасы

Астана TV

4:30 «Дем. Соңғы үміт» телехикая
5:30 «Ата-ана. Бала-шаға» телехикая
6:40 «Запретная любовь» телесериал
8:00 НОВОСТИ. УТРО
8:10 «Запретная любовь» телесериал
9:00 Телесериал
10:20 «ТИМУЧИН» к/ф
12:40 «НУ, ПОГОДИ!» мультфильм
13:00 ЖаҢАЛЫҚТАР
13:30 «ТӘУІП ХО ЖҰН» телехикая
15:40 «НУ, ПОГОДИ!» мультфильм
16:00 Телесериал
18:30 Телесериал
20:00 «ЗАПРЕТНАЯ ЛЮБОВЬ» телесериал
22:10 «ДАЛЕКИЙ ГОРОД» телесериал
23:10 «ИФФЕТ» телехикая
0:20 «МЫҢ РЕТ СҮЙДІМ» телехикая
1:20 Телесериал
2:10 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
2:50 Қызықты weekend
3:30 Тазалық уақыты

НТК

07.00 «Разминка» (каз/рус)
07.15 «Қызық Live» (каз.)
08.20 «INSTA LIKE» (каз.)
08.50 «ARMANKIDS» (мультсериал, каз.)
09.00 «ALEXGAM» (мультсериал)
09.10 «АГЕНТ 203» (мультсериал)
10.10 «МИР НАИЗНАНКУ. ИНДОНЕЗИЯ»
11.20 Серилал «105» (2-й сезон)
12.00 «ТАЗА LIFE»
13.00 «NEW ME 360»
14.00 Телехикая «Қашан туасың» (каз.)
14.50 «ПАТРУЛЬ. ПОСЛЕДНИЙ ПРИКАЗ»
17.10 «ПОДЗЕМЕЛЬЯ И ДРАКОНЫ: ЧЕСТЬ СРЕДИ ВОРОВ» (сериальное фэнтези, Крис Пайн, Мишель Родригес, Хью Грант)
19.40 «ОДНАЖДЫ В РОССИИ»
20.20 «ПОДВАЛ» (криминальный триллер, Генри Томас, Брэдли Страйкер)
22.10 «ВЕРНИ ЕЕ ИЗ МЕРТВЫХ» (фильм ужасов, Салли Хоккинс, Билли Бэррэтт)
00.40 «Қызық Live» (каз.)
01.50 Реалити-шоу «Жаңа қазахи» (каз.)
02.50 «Y-NIGHT SHOW» (каз.)
03.30 «INSTA TV» (каз.)
04.00-05.00 «Екі езу» (каз.)

31

06:00 «Әзіл студия»
07:00 Информбюро (рус/каз)
08:00 «Күліп Ал!»
08:20 «Ойнама» телехикаясы. 3 бөлім
09:00 Мультсериал «Губка Боб»
09:30 Мультсериал «Черепашки-ниндзя»
10:00 «Мышная охота» (повтор)
12:20 «Ордер на смерть» (повтор)
14:30 «Последний рубж» (повтор)
17:00 «Кракен»
20:00 Информбюро (рус/каз)
21:00 «План побега»
23:40 «Не дыши»
01:40 «31 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
03:20 «Time Vine»
03:40 «TikTok show»
04:40 «1001 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
04:50 Телевикторина «BALA BATTLE»
05:20 «Күліп Ал!» ойын-сауық бағдарламасы
05:40 «Ризамын»

Астана TV

7:00 ҚР ӘНУРАНЫ
7:30 «ӘНІМ СЕН ЕДІҢ»
7:50 «БЫЛО ДЕЛО»
10:00 НУРБОЛАТ АБДУЛЛИННІҢ ӘН КЕШІ
12:00 «ОДНАЖДЫ В ЧУКУРОВА»
14:00 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ»
16:45 «СВОИ», детектив (повтор)
21:00 «МИРАЖ», мелодрама
1:15 «БЫЛО ДЕЛО»
3:30 НУРБОЛАТ АБДУЛЛИННІҢ ӘН КЕШІ
6:10 «ӘНІМ СЕН ЕДІҢ»

31

06:00 «Әзіл студия»
07:00 «Күліп Ал!»
07:30 «Тәтті шоу»
08:30 Мультсериал «Губка Боб»
09:30 Мультсериал «Черепашки-ниндзя»
10:00 «Готовим с Адель»
10:40 «Жаңа Конституция». Деректі фильм
11:25 «Ойнама» телехикаясы. 5-6 бөлімдер
12:50 «АІ Бәрежелді шоу» (повтор)
15:00 «Волки и овцы: Ход свиней»
16:50 м «Я красное»
19:00 «Шан-Чи и легенда десяти колец»
21:50 «Люди Икс: Апокалипсис»
01:00 «Не дыши» (повтор)
02:20 «31 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
04:00 «Time Vine»
04:20 «TikTok show»
05:00 «1001 әзіл»
05:10 «BALA BATTLE»
05:30 «What's up?»

7

4:30 «Дем. Соңғы үміт» телехикая
5:40 «Ата-ана. Бала-шаға» телехикая
6:50 «Запретная любовь» телесериал
9:00 Телесериал
13:20 «Алдараспан»
14:40 «Тимучин» к/ф
16:50 Телесериал
18:40 «10 F» телехикая
20:00 «ЗАПРЕТНАЯ ЛЮБОВЬ» телесериал
22:10 «ДАЛЕКИЙ ГОРОД» телесериал
22:50 «ИФФЕТ» телехикая
0:10 «В ТЕНИ ЗАКОНА» к/ф
3:10 Телесериал

НТК

07.00 «Қызық Live» (каз.)
08.00 Реалити-шоу «Жаңа қазахи» (каз.)
09.00 «INSTA LIKE» (каз.)
10.00 «ARMANKIDS» (мультсериал, каз.)
10.10 «ALEXGAM» (мультсериал)
10.20 «АГЕНТ 203» (мультсериал)
11.10 «ТАЙНАЯ ЖИЗНЬ ДОМ. ЖИВОТНЫХ»
13.00 «ТАЗА LIFE» (реалити-шоу, каз.)
14.00 «NEW ME 360»
15.00 «ПАТРУЛЬ. ПОСЛЕДНИЙ ПРИКАЗ»
17.30 «ДЖЕЙСОН БОРН»
20.00 «УКРЫТИЕ НОМЕР ОДИН» (боевик, Люсьен Лависонт, Холт Маккэллани, Адам Леви)
21.50 «НИКТО»
00.00 «Қызық Live» (каз.)
01.10 Реалити-шоу «Жаңа қазахи» (каз.)
02.30 «Y-NIGHT SHOW» (каз.)
03.20 «INSTA TV» (каз.)
04.00-05.00 Әзіл-күлкі бағдарламасы «Екі езу» (каз.)

ЖЕКСЕНБІ
18 ҚАЗАН

QAZAQSTAN

5:30 Әнұран
5:35 «Көңіл толқыны»
5:50 «Құдаша қыз» телехикаясы.
7:20 «Көршілер» көркем фильмі (Қазақстан, 2024 ж.)
9:00 «ЖОҒАЛҒАН ЖЫЛДАР» телехикаясы.
10:00 «Мелек» телехикаясы.
12:00 «ЖАСАМПАЗ ҰЛТ»
12:25 «SuperStar Kz» мега жобасы
14:40 Дисней ұсынады: «Сақшы арыстан» мультхикаясы.
15:40 Тұрсынбек Қабатовтың кеші
17:40 «АҚОРДА»
18:00 «МЕЛЕК» телехикаясы.
20:00 «АПТА»
20:40 «СОҒҒЫ ХАТ» телехикаясы.
21:35 «Сағындырған әндер-ай!»
23:25 «Қайтпас қайсарлар 2» көркем фильмі (АҚШ, Германия, Қытай, 2012 ж.)
1:35 «Апта» сараптамалық бағдарламасы.
2:15 «Ақорда»
2:35 «Жасампаз ұлт»
3:00 Әнұран
3:05 «Құдаша қыз» телехикаясы.
4:40 «Інжу-маржан»

Астана TV

05:00 «Cover show»
06:00 Концерт
07:30 Концерт
09:30 «Арнайы репортаж»
10:00 Тұсаукесер! Телехикая. «Алданған тағдыр»
11:00 Мультсериал
12:00 «Өмір өрнегі»
13:00 Кино
14:30 Мелодрама
16:30 Тұсаукесер! Телехикая марафоны. «Ақ жеңге»
19:00 «Мүзарт – 25 жыл» деректі фильмі
19:30 Концерт
21:00 Тұсаукесер! Телехикая. «Алданған тағдыр»
22:00 «7 күн»
22:40 Глобальные события
23:00 Мелодрама
01:00 Телехикая

Астана TV

06:00 «Үздік әзілдер»
06:30 «Күлфи» телехикаясы
07:50 «Үкім 3» телехикаясы
09:00 «Орхан» телехикаясы
10:25 «Ех, Накенай» телехикаясы
11:25 «Алдараспан»
14:20 Көркем фильм
16:10 Көркем фильм
18:10 Көркем фильм
20:00 «Үкім 3» телехикаясы
21:00 «Орхан» телехикаясы
22:00 «Жаралы жүрек» телехикаясы
23:00 «Күлфи» телехикаясы
00:10 «Маленький свидетель» кино

ТК

6:00 «ҚАЙМАҚ» бағдарламасы
7:15 «BASTY PRIME»
8:15 «АВЫЛ МҒАЛІМІ» телехикая
10:20 «ПУСТЬ ГОВОРЯТ»
12:05 Многосерийный фильм «СЧАСТЬЕ ПО ОШИБКЕ»
17:15 Фильм «ОШИБКА»
20:00 «АНАЛИТИКА»
20:50 «САМАЯ, САМАЯ»
1:25 «КОМАНДЫ»
2:15 «ҚАЙМАҚ» бағдарламасы
3:30 «P@UTINA» бағдарламасы

Астана TV

7:00 ҚР ӘНУРАНЫ
7:05 ТОҚТАР СЕРІК 50 ЖАС, концерт
7:50 «БЫЛО ДЕЛО»
10:05 «РЕФОРМА»
10:35 «ШЫМКЕНТ ШОУ», әзіл-сықақ театры
12:00 «ОДНАЖДЫ В ЧУКУРОВА»
14:00 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ»
16:45 «МИРАЖ», мелодрама (повтор)
21:00 «ПОРТРЕТ НЕДЕЛИ»
22:00 «БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ», реалити-шоу
0:30 «БЫЛО ДЕЛО», документальный детектив (повтор)
2:30 ТОҚТАР СЕРІК 50 ЖАС, концерт (қайталау)
5:00 «ШЫМКЕНТ ШОУ», әзіл-сықақ театры (қайталау)
6:10 «ӘНІМ СЕН ЕДІҢ», ойын-сауық бағдарламасы (қайталау)

31

06:00 «Әзіл студия» ойын-сауық бағдарламасы
07:00 «31 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
08:00 «Тәтті шоу» ойын-сауық бағдарламасы
08:30 Мультсериал «Губка Боб»
08:50 Мультсериал «Черепашки-ниндзя»
09:20 Кулинарная программа «Готовим с Адель»
10:00 Телевикторина «TeleBingo»
10:25 «Күліп Ал!» ойын-сауық бағдарламасы
10:40 Тұсаукесер! «ҚалаOFF» телехикаясы 1 бөлім
11:20 «Ойнама» телехикаясы. 7-8 бөлімдер
12:40 «Я красное» (повтор)
14:50 КИНО. Симу Лю в фэнтезийном боевике «Шан-Чи и легенда десяти колец» (повтор)
18:00 КИНО. Дуэйн Дионсон в фэнтезийном боевике «Геракл»
20:00 «АІ Бәрежелді шоу»
22:20 КИНО. Майкл Б.Джордан в боевике «Крид 2»
01:10 «Bvldip show» ойын-сауық бағдарламасы
02:30 «31 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
03:50 «TikTok show» ойын-сауық бағдарламасы
04:10 «Time Vine» ойын-сауық бағдарламасы
04:30 «1001 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
04:40 Телевикторина «BALA BATTLE»
05:10 «Әзіл студия» ойын-сауық бағдарламасы
05:30 «Ризамын»

7

4:30 «Ата-ана. Бала-шаға» телехикая
6:50 «Запретная любовь» телесериал
9:00 Телесериал
13:20 «Алдараспан»
14:20 «ВА-БАН!» к/ф
16:50 Телесериал
18:40 «10 F» телехикая
20:00 «ЗАПРЕТНАЯ ЛЮБОВЬ» телесериал
22:10 «ДАЛЕКИЙ ГОРОД» телесериал
22:50 «ИФФЕТ» телехикая
0:10 «МОЙ ЯЗЫК» к/ф
3:10 Телесериал

НТК

07.00 «Қызық Live» (каз.)
08.00 Реалити-шоу «Жаңа қазахи» (каз.)
09.00 «INSTA LIKE» (каз.)
09.40 «ТАЙНАЯ ЖИЗНЬ ДОМАШНИХ ЖИВОТНЫХ» (анимационный фильм)
11.30 «СЕЗОН ОХОТЫ 2» (анимационный фильм)
13.00 «ПОДЗЕМЕЛЬЯ И ДРАКОНЫ: ЧЕСТЬ СРЕДИ ВОРОВ» (сериальное фэнтези, Крис Пайн, Мишель Родригес, Хью Грант)
16.00 «ДЖЕЙСОН БОРН» (боевик, Мэтт Дэймон, Алисия Викадер, Венсан Кассель)
18.40 «УКРЫТИЕ НОМЕР ОДИН» (боевик, Люсьен Лависонт, Холт Маккэллани, Адам Леви)
20.20 «ИНТЕРНЭШНЛ» (детективный триллер, Клайв Оуэн, Наоми Вотс, Уильям Томпсон)
22.30 «ВЕРНИ ЕЕ ИЗ МЕРТВЫХ» (фильм ужасов, Салли Хоккинс, Билли Бэррэтт)
01.00 «ТАВО» (каз.)
02.20 Реалити-шоу «Жаңа қазахи» (каз.)
03.20 «Y-NIGHT SHOW» (каз.)
04.00 «INSTA TV» (каз.)
04.20-05.00 «Екі езу» (каз.)

АИТВ ИНФЕКЦИЯСЫ КЕЗІНДЕГІ АҒЗАНЫҢ ИММУНДЫҚ ЖАУАБЫ

АИТВ инфекциясы кезіндегі ағзаның иммундық жауабы – иммундық жүйенің түйінді жасушаларын біртіндеп бұзатын вирусқа қарсы күрестің күрделі үдерісі. Ал CD4 лимфоциттері (бұдан әрі – CD4 жасушалары) – қорғаныс жауабының негізгі үйлестіруші жасушалары.

Иммундық жауаптың даму барысы

Вирустың енуі: адамның иммунитет тапшылығы вирусы (бұдан әрі – АИТВ) ағзаға түскен кезде, иммундық жүйе оны бөтен агент ретінде танып, антиденелер түзе бастайды және қорғаныш жасушаларын белсенді етеді.

CD4 жасушаларына соққы: вирустың негізгі нысанасы – барлық иммундық жүйенің жұмысын басқаратын CD4 жасушалары. АИТВ осы жасушалардың ішіне еніп, өзін көбейту үшін оларды пайдаланады.

Ресурстардың сарқылуы: ағза CD4 жасушаларының жоғалуын қалпына келтіруге тырысады, бірақ уақыт өте келе олардың бұзылу жылдамдығы түзілу жылдамдығынан асып түседі.

Иммунитеттің басылуы: жасушалық және гуморалық иммунитеттің терең бұзылыстары біртіндеп дамып, бұл иммун тапшылығына әкеледі.

АИТВ-ның иммундық жүйемен өзара әрекеттесуі

Жедел фаза: жұқтырғаннан кейінгі алғашқы апталарда қаңдағы вирус деңгейі күрт өсіп, CD4

жасушаларының саны төмендейді. Ағза антиденелер шығару арқылы қуатты түрде алғашқы жауап береді (бұл сероконверсия деп аталады), содан кейін вирус деңгейі тұрақты мәнге дейін төмендейді.

Белгілері жоқ фаза: күрес жылдар бойы жалғасады, 2 жылдан 10 жылға дейін созылуы мүмкін. Адам ешқандай белгіні сезбейді, алайда ағза ішіндегі күрес тоқтамайды. Иммундық жүйе вирусты тегеженімен, ол үнемі мутацияға ұшырап, қорғаныш қорын баяу сарқыды.

АИТВ келесі факторларға байланысты ең «қулық» патогендердің бірі:

Жоғары мутагенділік: вирустың ферменті (кері транскриптаза) РНҚ көшірмесін жасау кезінде көптеген қателік жібереді. Вирус иммундық жүйе оған жаңа антиденелер іліп үлгергеннен әлдеқайда жылдам өзгереді. Өз РНҚ-сын ДНҚ-ға айналдыра отырып, вирус адам геномына еніп, ұзақ өмір сүретін жады жасушаларының ішінде «ұйықтап қалады». Мұндай күйде ол иммунитетке толығымен көрінбейді және дәрі-дәрмектер үшін қолжетімсіз болады.

Лимфа түйіндерінің сәулетін бұзу: созылмалы қабыну лимфа түйіндерінің (иммундық жасушалардың негізгі «жаттығу

лагерінің») фиброзына, яғни дәнекер тінмен алмасуына әкеледі.

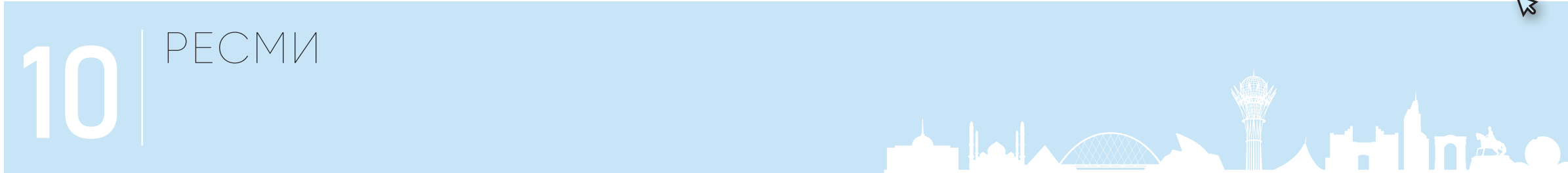
Жүре пайда болған иммун тапшылығы синдромының (бұдан әрі – ЖИТС) сатысы: CD4 жасушаларының саны күрт төмендейді (микролитрінде 200 жасушадан аз), терминалды саты – ЖИТС басталады. Жасушалардың тапшылығынан басқа, патогенезде жүйелі қабыну басты рөл атқарады. Вирус ішектің шырышты қабығын зақымдайды, соның салдарынан асқазан-ішек жолындағы бактериялар қан ағымына кедергісіз өтеді. Нәтиже кезінде ағза жылдам қартайды, қан тамырлары зақымданады және ауыр оппортунистік инфекциялар (туберкулез, пневмоцист пневмония, кандидоз) мен онкологиялық аурулар дамиды.

Қорытынды

АИТВ инфекциясы кезіндегі иммундық жауап ұзаққа созылады, бірақ сыртқы көмексіз тиімсіз болып қалады. Иммундық жүйенің бұзылуын тоқтатудың жалғыз жолы – өмір бойы антиретровирустық терапияны (бұдан әрі – АРТ) қабылдау. АРТ препараттары вирустың көбеюін толығымен блоктайды. Емдеу аясында вирустық жүктеме анықталмайтын деңгейге дейін түседі, ал CD4 лимфоциттерінің саны біртіндеп өсіп, адамға қорғанысын қайтарады.

А.КАСИБАЕВА,
Астана қаласы әкімдігі «АИТВ инфекциясының алдын алу орталығы» МКҚК инфекционист дәрігері

ASTANA AKSHAMY

№119 (5017) 08/10/2026 Бейсенбі

АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ҚАУЛЫСЫ

02.10.2026№510-3348

Астана қаласы әкімдігінің кейбір қаулыларына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасының Жер кодексінің 84-бабына, «Қазақстан Республикасындағы жер-гілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқа-ру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 37-бабына сәйкес, «Қазақстан Республикасы астанасының мәртебесі туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасы заңдары-на сәйкес, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 25 қаңтардағы №33 қаулысымен бекітілген Астана қаласының Бас жоспарын іске асыру мақсатында, Астана қаласының әкімдігі

ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

1. Астана қаласы әкімдігінің кейбір қаулы-

ларына қосымшаға сәйкес өзгерістер мен то-лықтырулар енгізілсін.

2. «Астана қаласының Ішкі саясат басқар-масы» мемлекеттік мекемесі осы қаулы қабыл-данған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде оны бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауды қамтамасыз етсін.

3. Осы қаулының орындалуын бақылау Астана қаласы әкімінің бірінші орынбасары Н.Ж.Нұркеновке жүктелсін.

Әкім

Ж. Қасымбек

Астана қаласы әкімдігінің
2026 жылғы «02» 10
№510-3348 қаулысына
қосымша

Өзгерістер енгізілетін Астана қаласы әкімдігінің бұрын қабылданған қаулыларының тізбесі

1. «Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскелерін мәжбүрлеп иеліктен шығару (сатып алу) туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2025 жылғы 5 қыркүйектегі №510-3102 қаулысына келесі өзгерістер енгізілсін:

1-тармағындағы «2025 жылғы 10 қарашадан 2026 жылғы 10 қарашаға дейін» деген сандар мен сөздер «2026 жылғы 1 желтоқсаннан 2027 жылғы 1 желтоқсанға дейін» деген сандармен және сөз-дермен ауыстырылсын.

2. «Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскелерін мәжбүрлеп иеліктен шығару (сатып алу) туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2025 жылғы 26 мамыр-дағы №510-1523 қаулысына келесі өзгерістер енгізілсін:

1-тармағындағы «2025 жылғы 25 тамыздан 2026 жылғы 25 тамызға дейін» деген сандар мен сөздер «2026 жылғы 1 желтоқсаннан 2027 жылғы 1 желтоқсанға дейін» деген сандармен және сөз-дермен ауыстырылсын.

3. «Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскелерін мәжбүрлеп иеліктен шығару (сатып алу) туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2024 жылғы 23 мамыр-дағы №510-1736 қаулысына келесі өзгерістер енгізілсін:

1-тармағындағы «2025 жылғы 10 қарашадан 2026 жылғы 10 қарашаға дейін» деген сандар мен сөздер «2026 жылғы 1 желтоқсаннан 2027 жылғы 1 желтоқсанға дейін» деген сандармен және сөз-дермен ауыстырылсын.

4. «Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскелерін мәжбүрлеп иеліктен шығару (сатып алу) туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2026 жылғы 31 шілдедегі №510-2646 қаулысына келесі өзгерістер енгізілсін:

жоғарыда көрсетілген қаулыдағы қосымшаға:

«Меншік иесі және жер пайдаланушы» деген бағанда:

реттік нөмірі 101-жол «Блохина Эльвира Сергеевна» деген сөздер «Пак Андрей Михай-лович, Пак Алексей Михайлович» деген сөздер-мен ауыстырылсын.

«Құқығы» деген бағанда:

реттік нөмірі 101-жол «Жеке меншік» деген сөздер «Ортақ үлестік меншік» деген сөздермен ауыстырылсын.

«Меншік иесі және жер пайдаланушы» де-ген бағанда:

реттік нөмірі 345-жол «Гельмель Владимир Иванович» деген сөздер «Гельмель Василий Вла-димирович» деген сөздермен ауыстырылсын.

5. «Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскелерін мәжбүрлеп иеліктен шығару (сатып алу) тура-лы» Астана қаласы әкімдігінің 2026 жылғы 15 маусымдағы №510-2065 қаулысына келесі өз-герістер енгізілсін:

жоғарыда көрсетілген қаулыдағы қосым-шаға:

«Меншік иесі және жер пайдаланушы» де-ген бағанда:

реттік нөмірі 2-жол «Могильченко Павел Викторович» деген сөздермен қосылсын;

реттік нөмірі 21-жол «Шеховцова Антони-на Владимировна» деген сөздермен қосылсын;

6. «Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскелерін мәжбүрлеп иеліктен шығару (сатып алу) ту-ралы» Астана қаласы әкімдігінің 2023 жылғы 5 қазандағы №510-2104 қаулысына келесі өз-герістер енгізілсін:

жоғарыда көрсетілген қаулысының 1-тар-мағындағы «2,6690» деген сандар «2,3543» де-ген сандармен ауыстырылсын;

жоғарыда көрсетілген қаулыға қосымша келесі жаңа редакцияда жазылсын:

«

Астана қаласы әкімдігінің
2023 жылғы «5» қазандағы
№510-2104 қаулысына
қосымша

Мемлекет мұқтажы үшін мәжбүрлеп иеліктен шығарылатын жер иелерінің тізбесі

Р/с №	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Меншік иесі және жер пайда-ланушы	Жер учас-кесінің ауданы (ш.м.)	Алып қойы-латын жер учас-кесінің ауданы (ш.м.)	Жер учаскесінің орналасқан жері	Жер учаскесінің нысаналы мақсаты	Құқығы
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	21-320-128-265	«Almas 777» ЖШС	1360	423	Астана қаласы, «Есіл» ауданы, Заречный тұрғын алабы, 26-шы өткел, №5-үй	Тұрғын үйді пайдалану	Жеке меншік
2.	21-320-128-1462	«Europe city» ЖШС	3000	3000	Астана қаласы, «Есіл» ауданы, Ақмешіт көшесі, №1П жер телімі	Уақытша құрылыс алаңын ұйымдастыру үшін аумақты кеңейту (құрылыс салу құқығынсыз).	05.07.2023 ж. дейінгі мерзімге уақытша ақылы қысқа мерзімді жер пайдалану.
3.	21-320-128-779	Абулгазинов Альжан Ахметович, Сарсембаева Риста Габдулловна	2727	1541	Астана қаласы, «Есіл» ауданы, Сауран көшесі, №10/1 жер телімі	Қонақүй-мейрамхана кешенінің аумағын абаттандыру мақсатында кеңейтуді салу және пайдалану (уақытша объектілерді салу құқығынсыз)	15.03.2028 ж. дейінгі мерзімге уақытша ақылы ұзақ мерзімді ортақ бірлескен жер пайдалану

4.	21-320-128-256	«Строй Нур-ЕК» ЖШС	1363	1363	Астана қаласы, «Есіл» ауданы, Заречный тұрғын алабы, 70 жыл Октябрь көшесі, №71-үй	Тұрғын үйді пайдалану	Жеке меншік
5.	21-320-128-261	Улитина Марина Николаевна	1360	1360	Астана қаласы, «Есіл» ауданы, Заречный тұрғын алабы, 26-шы өткел, №1-үй	Тұрғын үйді пайдалану	Жеке меншік
6.	21-320-128-259	Сулейменова Луна Жоламановна	1342	1342	Астана қаласы, «Есіл» ауданы, Заречный тұрғын алабы, 70 жыл Октябрь көшесі, №74/1-үй	Тұрғын үйді пайдалану	Жеке меншік
7.	21-320-128-260	Лепская Елена Ивановна, Лепский Анатолий Иванович	1380	1380	Астана қаласы, «Есіл» ауданы, Заречный тұрғын алабы, 70 жыл Октябрь көшесі, №70-үй	Тұрғын үйді пайдалану	Ортақ бірлескен меншік
8.	21-320-128-335	Оразбаева Нурсулу Сакеновна	1060	1060	Астана қаласы, «Есіл» ауданы, Заречный тұрғын алабы, 70 жыл Октябрь көшесі, №3-үй	Тұрғын үйді пайдалану	Жеке меншік
9.	21-320-128-712	«RetroRetail PFS» ЖШС	2221	1875	Астана қаласы, «Есіл» ауданы, Сауран көшесі, №10 ғимарат	Автокөлікке жанармай құю станциясы мен дүкеннің құрылысын салу және пайдалану	Жеке меншік

7. «Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскелерін мәжбүрлеп иеліктен шығару (сатып алу) туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2026 жылғы 31 шілдедегі №510-2646 қаулысына келесі өзгерістер енгізілсін:

жоғарыда көрсетілген қаулыға қосымшада келесі мазмұндағы қосымшаға сәйкес реттік нөмірі бар жолдармен толықтырылсын:

«

Астана қаласы әкімдігінің
2026 жылғы «31» шілдедегі
№510-2646 қаулысына
қосымша

Мемлекет мұқтажы үшін мәжбүрлеп иеліктен шығарылатын жер иелерінің тізбесі

Р/с №	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Меншік иесі және жер пайда-ланушы	Жер учас-кесі-нің аудан-ы (ш.м.)	Алып қойы-латын жер учас-кесі-нің аудан-ы (ш.м.)	Жер учаскесінің орналасқан жері	Жер учас-кесінің нысаналы мақсаты	Құқы-ғы
1	2	3	4	5	6	7	8
457.	21-318-048-890	Шевченко Василий Николаевич	25	25	Астана қ., Алматы ауданы, «Южный» ЖГІТҚ, №3320 учаске	Гаражды пайдалану	Жеке меншік
458.	21-318-048-300	Сыздық Шолпан Мухамедияқызы	21	21	Астана қ., Алматы ауданы, «Южный» ЖГІТҚ, №2687 учаске	Гаражды пайдалану	Жеке меншік
459.	21-318-048-736	Кочуков Вадим Александрович	26,7	26,7	Астана қ., Алматы ауданы, «Южный» ЖГІТҚ, №3348 учаске	Гаражды пайдалану	Жеке меншік

жоғарыда көрсетілген қаулыдағы қосымшаға:

«Меншік иесі және жер пайдаланушы» деген бағанда:

реттік нөмірі 180-жол «Лештаев Александр Николаевич» деген сөздермен қосылсын;

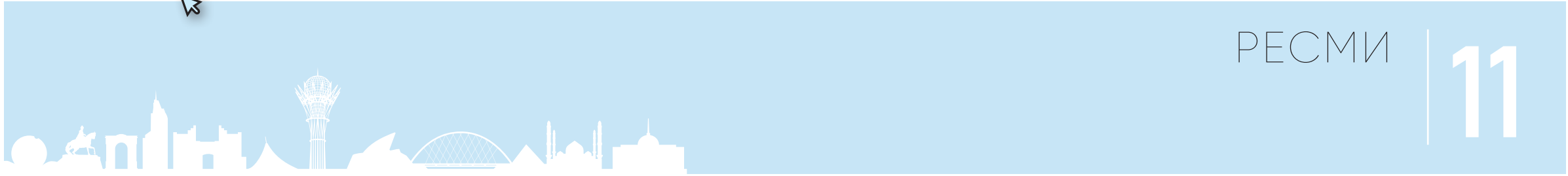
«Құқығы» деген бағанда:

реттік нөмірі 180-жол «Жеке меншік» деген сөздер «Ортақ үлестік меншік» деген сөздермен ауыстырылсын.

«Меншік иесі және жер пайдаланушы» деген бағанда:

реттік нөмірі 325-жол «Левикин Валерий Макарович» деген сөздер «Левикин Антон Валерие-вич, Адеева Татьяна Валерьевна, Левикина Алла Леонидовна» деген сөздермен ауыстырылсын;

реттік нөмірі 325-жол «Жеке меншік» деген сөздер «Ортақ үлестік меншік» деген сөздермен ауыстырылсын.

АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ҚАУЛЫСЫ

02.10.2026 №510-3372

Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскелерін мәжбүрлеп иеліктен шығару (сатып алу) туралы

Қазақстан Республикасының Жер кодексінің 84-бабына, «Қазақстан Республикасындағы жер-гілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 37-бабына, «Қазақстан Республикасы астанасының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 9-бабына, «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 63-бабына сәйкес, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 25 қаңтардағы №33 қаулысымен бекітілген Астана қаласының бас жоспарын іске асыру мақсатында, Астана қаласының әкімдігі

ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

1. «Астана қаласының Қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы» мемлекеттік мекемесіне қоса беріліп отырған қосымшаға сәйкес «Гүлбақ» объектісінің іздестіру және жобалау жұмыстарын жүргізу үшін, Астана қаласы, «Алматы» ауданы, Н. Нәжімеденов, М. Тынышбайұлы және А. Байтұрсынұлы көшелерінің қиылысы ауданы мекенжайында орналасқан, жалпы ауданы 5,3886 га, жер учаскелері 2026 жылғы 28 желтоқсаннаң бастап 2027 жылғы 28 желтоқсанға дейін мемлекет мұқтажы үшін мәжбүрлеп, оның ішінде сатып алу жолымен иеліктен шығарылсын.

2. «Астана қаласының Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасы» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Басқарма) осы қаулы бұқаралық ақпарат құралдарында жа-

рияланғаннан кейін үш күнтізбелік күннен кешіктірмей меншік иелеріне және жер пайдаланушыларға мемлекет мұқтажы үшін жер учаскелері және басқа жылжымайтын мүлік алдағы уақытта мәжбүрлеп иеліктен шығарылатындығы туралы жазбаша хабарлама жолдасын және «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген тәртіпте, сондай-ақ осы қаулыдан туындайтын басқа да іс-қимылдарды орындасын.

3. Қаржыландыру және осы қаулының орындалуына жауапкершілік Басқармаға жүктелсін.

4. Меншік иелері және жер пайдаланушылар алдағы уақытта жүргізілетін жер учаскесін мәжбүрлеп иеліктен шығару туралы хабарлама алған сәттен бастап он бес күнтізбелік күн ішінде Астана қаласының әкімдігіне тиісті өтініш беру жолымен келісім рәсімдеріне бастама жасауға құқылы.

5. «Астана қаласының Ішкі саясат басқармасы» мемлекеттік мекемесі осы қаулы қабылданған сәттен бастап үш жұмыс күні ішінде оны бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауды қамтамасыз етсін.

6. Осы қаулының орындалуын бақылау Астана қаласы әкімінің бірінші орынбасары Н.Ж.Нұркеновке жүктелсін.

Астана қаласының әкімі Ж. Қасымбек

Астана қаласы әкімдігінің
2026 жылғы «02»10
№510-3372 қаулысына
қосымша

Мемлекет мұқтажы үшін мәжбүрлеп иеліктен шығарылатын жер учаскесі

Р/с №	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Меншік иесі және жер пайдаланушы	Жер учаскесінің ауданы (ш.м.)	Алып қойылатын жер учаскесінің ауданы (ш.м.)	Жер учаскесінің орналасқан жері	Жер учаскесінің нысаналы мақсаты	Құқығы
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	21-318-067-2166	«СарыАрка девелопмент групп» ЖШС	8739	8131	Астана қаласы, «Алматы» ауданы, Ж.Нәжімеденов көшесі, №31/2 учаске	Кіріктірілген үй-жайлары және автотұрағы бар көппәтерлі тұрғын үй кешенін салу	16.06.2024 жылға дейінгі мерзімге уақытша өтеулі қысқа мерзімді жер пайдалану
2.	21-318-067-2165	«СарыАрка девелопмент групп» ЖШС	8660	8050	Астана қаласы, «Алматы» ауданы, А.Байтұрсынұлы көшесі, №34/2 учаске	Кіріктірілген үй-жайлары және автотұрағы бар көппәтерлі тұрғын үй кешенін салу	16.06.2024 жылға дейінгі мерзімге уақытша өтеулі қысқа мерзімді жер пайдалану
3.	21-342-067-1966	«СарыАрка девелопмент групп» ЖШС	11944	2812	Астана қаласы, «Сарайшық» ауданы, М.Тынышбайұлы көшесі, №11 учаске	Кіріктірілген үй-жайлары және автотұрағы бар көппәтерлі тұрғын үй кешенін салу және пайдалану	Жеке меншік
4.	21-318-067-1988	«Орынбор құрылыс» ЖШС	10117	10117	Астана қаласы, «Сарайшық» ауданы, М.Тынышбайұлы көшесі, №7А учаске	Променадты салу және пайдалану	Жеке меншік
5.	21-342-067-2005	«СарыАрка девелопмент групп» ЖШС	5024	5016	Астана қаласы, «Сарайшық» ауданы, А.Байтұрсынұлы көшесі, №28/3 учаске	Кіріктірілген үй-жайлары және автотұрағы бар көппәтерлі тұрғын үй кешенінің құрылысы	17.06.2052 жылға дейінгі мерзімге уақытша өтеулі ұзақ мерзімді жер пайдалану
6.	21-318-067-2131	А. Байтұрсынұлы көшесі, №32/2 тұрғын үйінің кондоминиум қатысушылары	11869	4074	Астана қаласы, «Сарайшық» ауданы, А.Байтұрсынұлы көшесі, №32/2 учаске	Кіріктірілген үй-жайлары және автотұрағы бар көппәтерлі тұрғын үй кешенін пайдалану	Ортақ үлестік меншік
7.	21-342-067-1987	«СарыАрка девелопмент групп» ЖШС	4938	4927	Астана қаласы, «Сарайшық» ауданы, М.Тынышбайұлы көшесі, №9А учаске	Кіріктірілген үй-жайлары және автотұрағы бар көппәтерлі тұрғын үй кешенін салу	Жеке меншік
8.	21-342-067-1964	«СарыАрка девелопмент групп» ЖШС	10103	2103	Астана қаласы, «Сарайшық» ауданы, М.Тынышбайұлы көшесі, №9 учаске	Кіріктірілген үй-жайлары және автотұрағы бар көппәтерлі тұрғын үй кешенін салу	Жеке меншік

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ САЛАСЫНДАҒЫ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛДЫҢ ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ ТӘСІЛДЕРІ

1. Кіріспе

Қазақстан Республикасының экономикасын өркендетуде, ішкі нарықты сапалы азық-түлікпен қамтамасыз етуде және ауылдық аумақтарды дамытуда агроөнеркәсіп кешенінің орны ерекше. Алайда мемлекет тарапынан бөлінетін миллиардтаған қаржылай қолдаулар мен ресурстардың шоғырлануы бұл саланы сыбайлас жемқорлық тәуекелдері жоғары бағыттардың қатарына қояды.Қазақстан Республикасының экономикасын дамытуда, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуде және фитосанитарлық қауіпсіздікті сақтауда Агроөнеркәсіп кешені саласының атқарар рөлі ерекше. Осы орайда ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі Агроөнеркәсіп кешеніндегі мемлекеттік инспекция комитетінің Астана қаласы бойынша аумақтық инспекциясы тарапынан сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу, мемлекеттік қызметтердің ашықтығын қамтамасыз ету және бақылау-қадағалау функцияларын жетілдіру бағытында жүйелі тұжырымдамалық тәсілдер жүзеге асырылуда.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы профилактикалық және ағартушылық іс-шаралар

Инспекция қызметінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алу, мемлекеттік қызметшілердің Этика кодексінің нормаларын қатаң сақтауын қамтамасыз ету және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру – басты назарда. Бұл бағытта атқарылған жұмыстардың ауқымы мен жүйелілігі төмендегідей көрсеткіштермен сипатталады:

2026 жылдың 1 қаңтары мен 1 қыркүйек аралығында профилактика жұмыстары жалғасын тауып, барлығы 189 іс-шара өтті. Оның ішінде: 13 құқықтық оқыту, сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет және МҚІӘ қызметкерінің қатысуымен 3 семинар, 10 семинар-кеңес, 3 дөңгелек үстел форматындағы кеңес, 52 семинар-сұхбат және БАҚ-та 109 жарияланым берілді. Аталған кезеңдерде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары анықталған жоқ. Жүргізілген кешенді профилактикалық шаралар мен аппарат-

тық кеңестердегі тұрақты инструктаждардың нәтижесінде көрсетілген кезеңдерде инспекция қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары тіркелген жоқ.

3. Мемлекеттік қызметтерді көрсету және көрсеткіштер динамикасы

Қазіргі таңда инспекция карантин және өсімдіктерді қорғау саласы бойынша мемлекеттік қызметтер көрсетеді. Қала ерекшелігіне байланысты ең басты және өзекті бағыт – «Қазақстан Республикасының аумағынан подкарантинная өнімді әкетуге фитосанитарлық сертификат беру» қызметі.

Мемлекеттік қызмет көрсету барысындағы нақты көрсеткіштер жыл басынан карантинге жатқызылған өнімдерді экспорттау үшін жеке және заңды тұлғалардан 1087 өтініш түсіп, өтінімдер бойынша 958 фитосанитариялық сертификат рәсімделіп, 129 дәлелді бас тарту берілді.

4. Қорытынды

Ауыл шаруашылығы саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – бұл тек құқық қорғау органдарының ғана емес, бүкіл қоғамның, мемлекеттің және бизнес-қауымдастықтың ортақ стратегиялық міндеті. Цифрландыруды тереңдету, ашықтықты қамтамасыз ету және қатаң қоғамдық бақылау жүйесін орнату арқылы ғана елдің азық-түлік қауіпсіздігін сенімді қорғап, агроөнеркәсіп кешенін сапалы жаңа деңгейге көтеруге болады. Ауыл шаруашылығы саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – бұл тек құқықтық шектеулер емес, сонымен қатар ашықтықты қамтамасыз ету, цифрландыру және жүйелі профилактикалық жұмыстардың жиынтығы. Астана қаласы бойынша аумақтық инспекцияның мысалында жүздеген профилактика іс-шаралары мен мыңдаған фитосанитарлық қызметтердің сапалы көрсетілуі бұл саладағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін айтарлықтай төмендетіп, адал бәсекелестік орта қалыптастырудың тиімді тұжырымдамалық тәсілі екенін дәлелдейді.

Б. РАХЫМЖАН

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ МОНИТОРИНГ – АЛДЫН АЛУДЫҢ ТИІМДІ ҚҰРАЛЫ

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – мемлекеттік саясаттың маңызды бағыттарының бірі. Бұл жұмыс жасалған құқық бұзушылықтарды анықтаумен ғана шектелмей, олардың туындауына ықпал ететін себептер мен жағдайлардың алдын алуды да көздейді.

Осы бағытта сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жұмыстарының маңызы зор. Осал салаларды уақытылы анықтау, қолданыстағы тетіктерді талдау және құқық қолдану практикасын бағалау алдын алу шараларын қабылдауға әрі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайтуға мүмкіндік береді. Осындай жұмыстың маңызды құралдарының бірі – сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігіне, осы саладағы құқық қолдану практикасының жай-күйіне, сондай-ақ қоғамның сыбайлас жемқорлық деңгейін бағалауға қатысты ақпаратты жинау, өңдеу, жинақтап-қорыту, талдау және бағалау жөніндегі қызметі. Оның негізгі мақсаты – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану практикасын бағалау.

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Астана қаласы бойынша департаменті сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға және сыбайлас жемқорлық про-филактикасының тетіктерін жетілдіруге бағытталған жұмысты жүйелі түрде жүргізіп келеді. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг шеңберінде неғұрлым осал бағыттарды анықтауға, проблемалық мәселелерді айқындауға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша қолданылып жүрген шаралардың тиімділігін бағалауға мүмкіндік беретін ақпарат талданады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің ақпарат көздеріне құқықтық статистика, жеке және заңды тұлғалардың өтініштері, үкіметтік емес және халықаралық ұйымдардың мәліметтері, әлеуметтанушылық сауалнамалардың нәтижелері, бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдар, сондай-ақ заңнамада тыйым салынбаған өзге де ақпарат көздері жатады.

Алынған ақпарат жиналып, өңделіп, талданады. Мұндай тәсіл қалыптасқан жағдайды жан-жақты бағалауға, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен құқық қолдану практикасының тиімділігіне кері әсер етуі мүмкін факторларды анықтауға мүмкіндік береді. Бұл ретте қа-

былданатын шешімдердің ашықтығына, ішкі рәсімдер мен бақылау тетіктерінің тиімділігіне, әкімшілік және ұйымдастырушылық кедергілердің болуына, процестердің цифрландырылу деңгейіне, сондай-ақ адами фактордың ықпалына ерекше назар аударылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг, ең алдымен, профилактикалық сипатқа ие. Оны жүргізу проблемалық аспектілерді уақытылы анықтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің туындауына жағдай жасайтын факторларды алдын ала жою жөніндегі ұсыныстарды қалыптастыруға мүмкіндік береді. Мониторинг нәтижелері бойынша құқық қолдану практикасын жетілдіруге, мемлекеттік органдар мен ұйымдар қызметінің ашықтығын арттыруға, ішкі бақылауды күшейтуге және процестерді одан әрі цифрландыруға бағытталған тиісті ұсынымдар мен ұсыныстар әзірленеді. Осылайша, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг – сыбайлас жемқорлықтың алдын алудың маңызды құрамдас бөлігі және ол мемлекеттік басқарудың неғұрлым ашық әрі тиімді тетіктерін қалыптастыруға ықпал етеді.

АРДАГЕРЛЕРДІҢ «АЛТЫН КҮЗІ»

Елордада қарттар айлығы аясында аға буын өкілдерінің өнерін ұлықтап, шығармашылық қабілетін дәріптеуге арналған «Алтын күз» ардагерлер шығармашылық фестивалі өтті. Өнер мерекесін Астананың Ардагерлер кеңесі мен Белсенді ұзақ өмір сүру орталығы бірлесіп ұйымдастырды.

Іс-шараға Астана қаласы әкімінің орынбасары Талғат Рахманберді, қалалық Ардагерлер кеңесінің төрағасы Сансызбай Есілов, Белсенді ұзақ өмір сүру орталығының директоры Серік Қарабатыров қатысып, фестивальдің маңызына тоқталып, жылы лебізін жеткізді.

«Алтын күз» фестивалі – аға буынның өнерін насихаттап қана қоймай, олардың белсенді өмір салтын қалыптастыруға, шығармашылықпен айналысуына және қоғам өміріне белсене араласуына мүмкіндік беретін маңызды мәдени жоба. Өнер арқылы ұрпаққа өнеге көрсетіп жүрген зейнеткерлердің әрбір сахна қойылымы – өмірге деген құштарлықтың, өнерге деген сүйіспеншіліктің жарқын көрінісі.

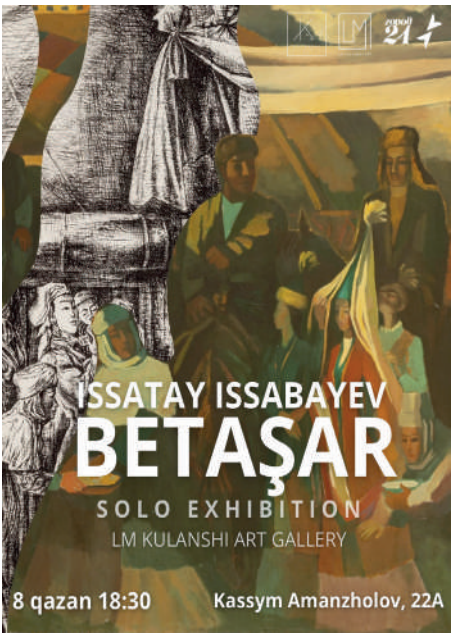
Қаланың әр ауданындағы Белсенді ұзақ өмір сүру орталықтарынан келген зейнеткерлер ән айтып, күй тартып, би билеп, көркем сөз оқып, ұлттық өнердің үлгісін көпшілікке ұсынды. Атап айтқанда, «Есіл толқындары» халық ансамблі «Ардагерлер – асыл жандар» әнін орындаса, «Асыл мұра» домбырашылар ансамблі «Әсем қоңыр» күйін күмбірлетті. Есенбек Сәтбаев Нартайдың термесін орындап, ұлттық құндылықтарды дәріптеуге үлес қосты. «Ақ кимешекті аналар» ансамблі «Ахау, керім» әнін орындап, қазақы салт-дәстүр мен әже өнегесін сахна төріне шығарды. «Елорда» халық ардагерлер хоры «Қазақстан – қыран далам» әнін шырқаса, «Ата толғауы» этноансамблі «Көш керуен» шығармасын орындады. Ал «Атамекен» вокал

ансамблі «Ақтамақ» әнімен көрермен көңілінен шықты.

Фестиваль бағдарламасы сан алуан өнер түрін қамтыды. Жұмағазы Кәкімжанов «Қайран уақыт» әнімен сахна сәнін келтірді. «Қамажай» би ұжымы қазақ биін билеп, көрерменге көтеріңкі көңіл күй сыйлады. «Березка» ансамблі «Осенние листья» әнін орындаса, «Кербез» би ұжымы украин халқының «Пидманула» биін ұсынды. Нұрсәт Алмас «Синяя вечность» әнін, Роза Набиуллина «Прощание с городом» шығармасын орындады. «Элегант» би ұжымы да өз өнерін ортаға салды. Күйші Қоңырат Үскенбаев «Ерке сылқым» күйін орындап, домбыраның қоңыр үнін әуелетті.

НЕ? ҚАЙДА? ҚАШАН?

Редакция қолжазба иелерінің пікірлері мен көзқарасын бөлісуі шарт емес.

Газет ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 23.05.2018 ж. тіркеліп, №17120-Г куәлігі берілген. Меншік иесі: «Elorda Aqparat» ЖШС

Директор – Олжас СЫДЫҚБЕК

Бас редактор – Еркін ҚЫДЫР

Бас редактордың орынбасары – Ғалым ҚОЖАБЕКОВ

Газетте жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды.

Газет сейсенбі, бейсенбі және сенбі күндері шығады.

Жарнама мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді.

Газет «ASTANA AQSHAMY» газеті редакциясының компьютерлік орталығында теріліп, қатталды.

Тираж – 5 100. Апталық таралымы – 15 300

Тапсырыс № 119

Баспахана: Астана қаласы,

Сілеті көшесі, 30-үй

«Медиа-холдинг «ERNUR» ЖШС

Редакция мекенжайы: 010000, Астана қаласы, Достық көшесі, 13, «Нурсая-2» ТК

Va-reklama@mail.ru
aqsham1990@mail.ru

Кезекші редактор – Айгүл УАЙС